

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Lembcke, Edvard.; med Indledning og Anmærkninger af Vilh. Andersen.

Titel | Title:

Digte

Udgivet år og sted | Publication time and place:

København : Det nordiske Forlag, 1901

Fysiske størrelse | Physical extent:

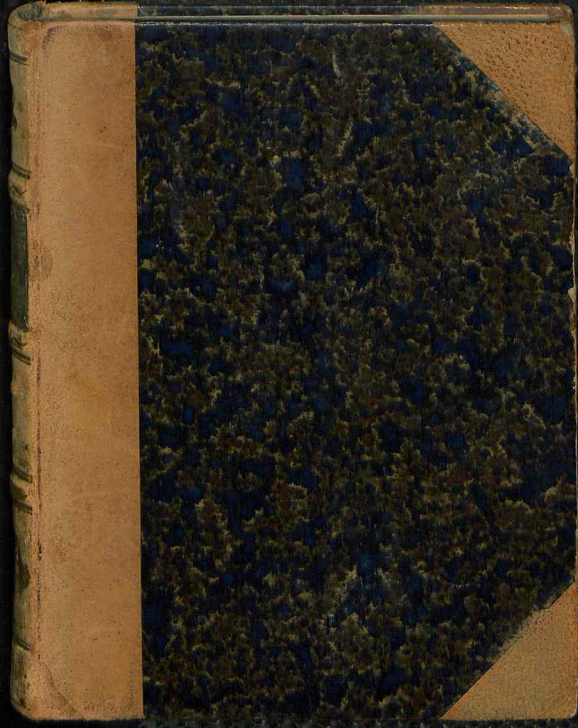
135 s.

DK

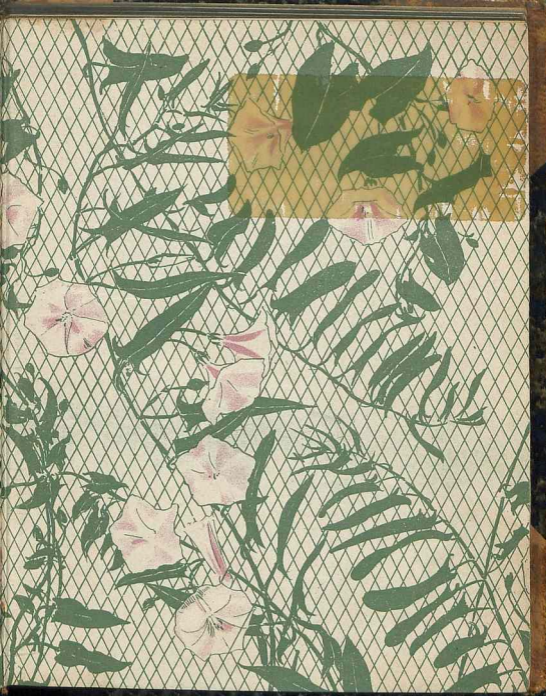
Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

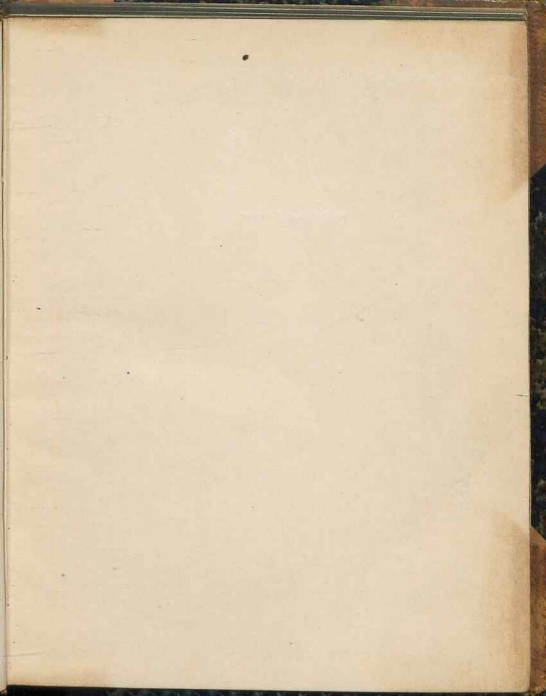
53,-360.

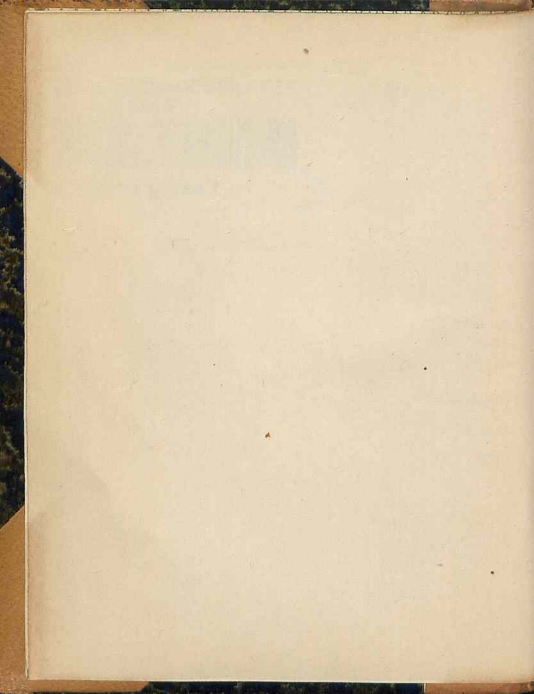
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 53 8°

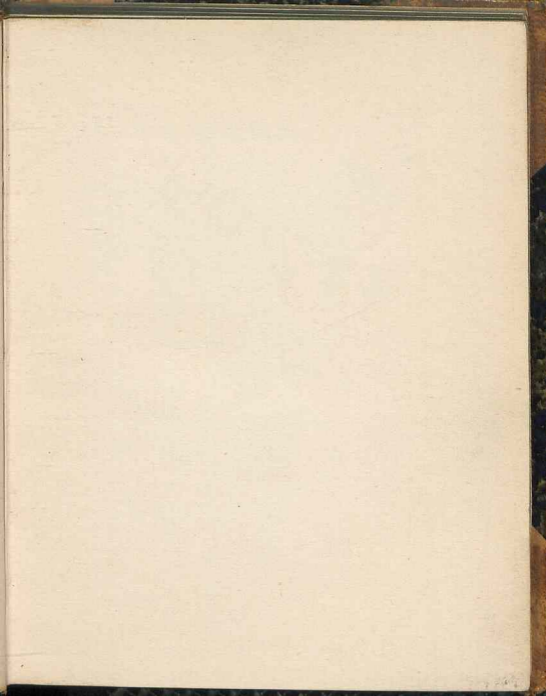

1 1 53 0 8 07565 7

+ Rex

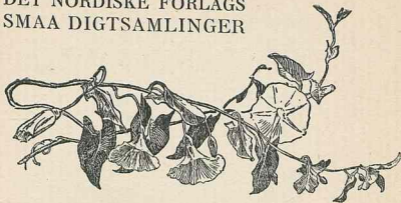

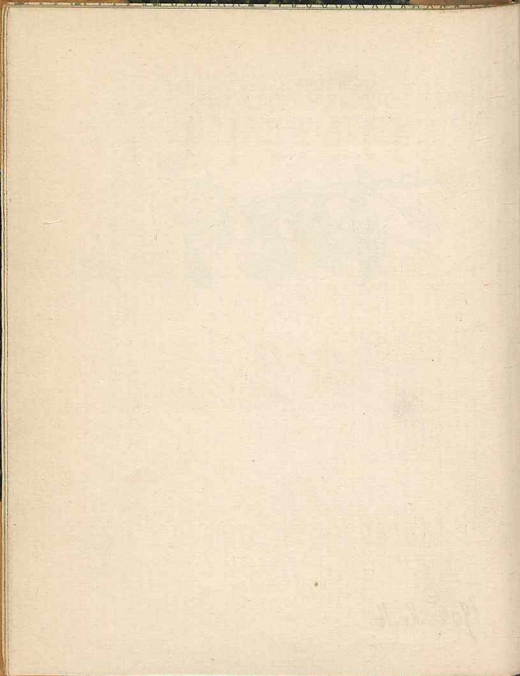

DET NORDISKE FORLAGS
SMAA DIGTSAMLINGER

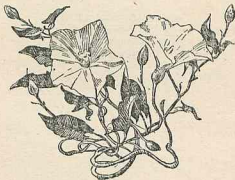

EDVARD LEMBCKE

DIGTE

MED INDLEDNING OG ANMÆRKNINGER AF
VILH. ANDERSEN

DET NORDISKE FORLAG
BOGFORLAGET (ERNST BOJESEN)
KØBENHAVN 1901

1902. Nr. 16.

2000 EKSEMPLARER

—
LANGKJÆRS BOGTRYKKERI
KØBENHAVN

INDHOLD

INLEDNING

UNGDOMSDIGTE

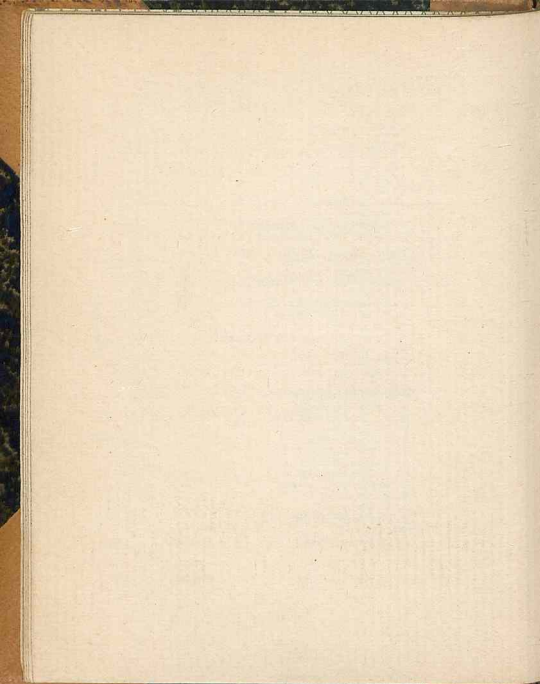
- 29 Ungdomsmod
- 32 Vagabundus
- 35 Sværmeren
- 38 Klintedronningen
- 42 Latona
- 45 Caspar Hauser
- 49 Samson
- 53 Koncert for alle Instrumenter
- 75 Ved et Studenterjubilæum

KÆRLIGHEDSDIGTE

- 79 Drømmen
- 82 Tilstaaelsen
- 85 I Baaden
- 87 Sommerhaab
- 91 Til min Kone 1848
- 93 For Kvinden
- 95 Til min Hustru paa Sølvbryllupsdagen
- 97 Hvile i Skoven
- 99 Mit Hjem
- 101 I Ørkenen

FÆDRELANDSDIGTE

- 105 Vort Modersmaal
- 107 For Sønderjylland
- 109 Nis Lorentzen
- 111 Danmarks Krone
- 113 Danmarks Sorg
- 115 Kongens Hjemfart
- 117 Fra Sønderjylland
- 120 Den 6te Oktober 1864
- 124 For Danmark
- 126 Aarsskiftet 1865
- 129 Nordisk Højtid 1865
- 131 I Skoven
- 133 Til Sønderjylland
- 135 Fredløs

INDLEDNING

I en bekendt Sang af Edv. Lembcke, For Sønderjylland, sammenlignes de to Folkestammers Kamp om dette Land med to Bejleres Kappelstrid om den samme Brud. Den ene, hedder det, kom i Rigdommens og Magtens Glans; »den anden rakte Haanden jævnt og stille og havde ikke mange Ord at spilde«. Saaledes som Digteren her har skildret det Folk, han tilhørte, var han selv. Og hvis ikke blot den kønne Sang om Vort Modersmaal, men ogsaa dens Forfatter vil huskes endnu lang Tid i Danmark, er det saaledes: som en jævn Mand, der har givet en dyb Følelse et stille Udtryk, og som en sparsom Forfatter, der »ikke havde mange Ord at spilde«. Hans digteriske Livsgerning er foruden det store Oversættelsesarbejde (især af Shakespeare og Byron) et lille Bind Digte og Sange, hvoraf der i nærværende Udgave optages det meste.

Edvard Lembcke er født i København i Aaret 1815 som eneste Søn af en dansk Moder og en i sin Ungdom indvandret, efterhaanden ganske fordansket Tysker, der troede at være af vendisk Afstamning. Faderen ernærede sig en Tid ved at holde Auktioner over Bøger, og Drengen lærte tidlig at læse og elske Digterværker. Sin Moder

mistede han to Dage før sin Konfirmation; en lille Søster, hans eneste Legekammerat, var allerede død i hans første Barndom. Han blev Student fra Metropolitanskolen 1833, teologisk Kandidat 1838, var Adjunkt ved Vordingborg lærde Skole under Fr. Langes Rektorat 1841—46, bestemte sig saa af Lyst til Lærergerningen og efter Madvigs Raad til at tage filologisk Embeds-eksamen, fik den i 1849 og blev derpaa Adjunkt i Odense. I Vordingborg havde han ægtet sit Søkendebarn, Jfr. Laura (Laurence Charlotte) Jørgensen. Da der efter Krigen oprettedes en dansk Skole i Haderslev, søgte og fik han Stillingen som Konrektor. Da Skolen i 1864 »midt i sin fulde Blomstring — som han siger i den meget kortfattede Levnedsskildring, han maatte indgive som filosofisk Æresdoktor ved Universitetsfesten i 1879 — blev omstyrtet af det fremmede Voldsherredømme«, flyttede han med sin Familie til København og kom ved denne Lejlighed, da han maatte tage over Hamborg og Lybæk med svensk Skib, for første og sidste Gang uden for sit Fædreland. I København stiftede han straks sammen med sine Kolleger »Haderslev Læreres Skole« og virkede her som Lærer, især i Latin, indtil 1888. I sin Fritid var han optaget af sit Oversættelsesarbejde, som han allerede havde begyndt i Haderslev. I 1870 samlede han sine Digte og Sange. I 1875 mistede han sin Hustru, 1891

døde hans yngste Søn Svend, en ung, elskværdig, digterisk begavet Filolog. Sine sidste Aar tilbragte han i Fasangaarden i Frederiksberg Have og døde her i Aaret 1897.

Mellem hans efterladte Papirer findes et Bind usædvanligt simpelt og sandfærdigt fortalte Erindringer af mit Liv, optegnede for mine Børn (1881—1891) og nogle, dels i Bøger (Nyt-aarsgave, helliget mine Forældre, 1841; Erindringerne Bøg, min Kone helliget, 1842), dels paa løse Blade opskrevne utrykte Digte, hvoraf nogle her vil blive meddelle.

Især paa Grundlag af disse Erindringer skal der som Indledning til en ny Udgave af Lembckes Digte gøres noget nærmere rede for de personlige Livsforhold, hvoraf de fleste af disse Digte er fremgaaede: hans Følelser for sin Hustru og for sit Fædreland.

I

Som sekstenaarig Dreng var Lembeke en Sommer i Nysted paa Lolland og oplevede der noget, som fik Betydning for hans Liv. Herom skriver han i Erindringerne: »Idet jeg kom fra Haven, saa jeg tilfældigt gennem det aabne Vindu ind i den Stue, hvor min Fader og jeg havde vort Kvarter. Der laa en yndig lille Pige, frisk og blomstrende som en lille Rose, med Hovedet hvilende paa den ene Arm og med foldede Hænder,

og sov trygt paa Faders Rejsekuffert. Jeg havde set hende lidt i Forvejen lege i Haven med sine smaa Veninder fra Præstegaarden; nu var hun bleven træt og havde søgt Ly i vort kølige Kammer. Det var en lille Kusine, Laura Jørgensen, 9 Aar gammel; hun var fra sin tidlige Barndom opdraget hos sin Bedstemoder. Jeg stod længe og glædede mig ved det smukke Syn. At det var et Glimt af min Fremtid, jeg saa, det anede jeg ikke. Men uden at han vidste hvorledes, kom dette Billede ham siden bestandig i Tankerne. Hver Sommer saas de i København eller paa Lolland; efhaanden kom der i hans Holdning over for hende noget hensynsfuldt; »det kom af sig selv ved det Indtryk, hendes hele Natur gjorde. Hun var tidligt udviklet, og uden nogen synlig Overgang var hun helt Kvinde, paa samme Tid som hun dog var helt Barn«. At der var noget mere imellem dem end den Fortrolighed, der kan være imellem enhver Fætter og Kusine, anede han ikke; »men saa kom det, stille og umærkeligt var det vokset frem; nu begyndte jeg at drømme om hende«. I en af disse Drømme, som han har fortalt i et Digt (Drømmen, S. 79), følte han sig først ganske ensom og ulykkelig og derpaa paa en forunderlig Maade trøstet og oplivet ved, at hun kom til ham og saa paa ham med et ubeskrivelig kærligt Blik. Det er Grundstemningen i denne Kærligheds Historie eller rettere i denne Kærlig-

hed, der ingen Historie har, fordi den er saa fuldkommen naturlig, saa simpel og ren og uvilkaarlig.

Allerede i sin Barndom havde Edvard Lembcke følt sig ensom. Som ganske lille Dreng var han kommet til at græde over Aladdins Vuggeviser ved Moderens Grav. Under sin egen Moders aarelange Sygdom, der gav Hjemmet et Præg af ængstelig Stilhed, lærte han »at gaa sagte, at fare med Lempe, at tage Hensyn«. Kort efter Moderens Død blev han selv syg og fik Blodspytning, han troede da en Tid, at han skulde dø ung. Mange Gange senere vendte Dødstanken tilbage; »den havde en Indflydelse paa mit Livs hele Retning, uden at den dog gjorde mig tungsindig eller ængstelig«. Var han ret tung om Hjertet, gik han ud paa Kirkegaarden og satte sig ved sin Moders Grav og kom da trøstet tilbage. I et utrykt Ungdomsdigt, *Nattevandring*, fra 1836 taler han paa Kirkegaarden, hvor han ret hygger sig som i et Hjem, med sin Moders Skygge; hun kalder ham til Døden, men han hænger ved Livet:

Farvel, kær Moder! du sove sødt!
i Østen skinner det rosenrødt.

Baade i Skolen og som Student og senere som Medlem af Latinskolernes Lærer-Kollegium satte Lembcke Pris paa et godt Kammeratskab og var ikke blot en paalidelig Kammerat, men en oprigtig Ven. Hans Venskab var dog aldrig af den med-

delsomme Slags. En af hans Kolleger fra Haderslev (J. Fibiger) bruger herom et digterisk Udtryk, der meget godt betegner den stille Magt i hans Personlighed: »Han var en god Gren af Livets Træ at sidde og vokse ved Siden af.« I Grunden var han altid ensom, og ikke mindst i sin Ungdom. Han var f. Eks. aldrig Medlem af Studenterforeningen. Det Ungdomsdigt, Sværmeren, hvori han skildrer Drikkelagets Poesi, er meget langt fra Stilen i Studenterforeningens Visebog. Han havde i sin Ungdom een fortrolig Ven, Troels Smith, hvem han var saa tilpas forskellig fra, at de kunde være noget for hinanden; »hans Temperament var mere let og livligt, jeg var mere alvorlig og tilbøjelig til Tavshed, naar jeg ikke blev foranlediget til at tale«. Naar han om Sommeren besøgte denne gode Ven i hans glade Hjem paa Møn, havde han lykkelige Dage; naar han var alene uden ham i København, følte han sig meget ensom. Hans bedste Ungdomsdigte er de, hvori han har givet denne Ensomhedsfølelse Udtryk: Vagabundus og især Caspar Hauser og Samson.

Man kan da nok forstaa, at der i denne unge Mands Følelse for hans lille Kusine var en dybere Bund end der plejer at være i saadanne fætterlige Forelskelser, og at Lembcke selv som gammel Mand aldrig omtalte dette »usigelige«, som han kaldte det, for nogen, men bar den samme

Sky derfor, som man bærer for det hellige. Det var den ensommes dybeste Fornødenhed, Trangen til at dele sit Liv med en anden, Livstrangen selv, som heri fik sin Tilfredsstillelse, og derom kan der ikke godt fortælles Historier. Efter Embedseksamen var han en Maanedstid sammen med hende i København og spaserede daglig med hende, havde altsaa Lejlighed nok til at sige hende, hvad han havde paa Hjerte, men vovede ikke at gøre det; thi »hvis hun ikke kunde svare Ja, saa var det jo uridderligt paa den ensomme Spaseretur, hvor hun ligesom stod under min Beskyttelse, at bringe hende i den pinligste Stilling«. Saa skrev han til hende, efter at have tilbragt nogle Dage efter hendes Afrejse i den sorteste Stemning, og saa var alt jo godt. Der fulgte saa en kort Ventetid, som faldt ham pinaglig nok (se Digtet I Baaden!, S. 85), og saa i Sommerferien 1841 hentede han hende med Ekstrapost til deres nye Hjem i Vordingborg. »Da jeg den næste Morgen førte hende ud i vor Have — jeg ser hende endnu i den hvide Morgenkjole med en rød Sløjfe og den lille nydelige Kappe; nu er jeg saa gammel, at jeg kan skrive dette, min Længsel og mit Savn er ikke udslukket af Tiden; men nu kan Ventetiden jo ikke blive saa lang.«

I fem Aars Samliv lærte han ret sin unge Kones Dygtighed at kende; med liden Hjælp og faa Midler holdt hun, Fru Lembcke, som hun

blev kaldt (»for den nydelige unge Kone,« sagde Byens Læge, »kunde man saa Gud da ikke kalde Madam«), sit ikke ganske lille Hus — der var Skoledrenge i Kost — i den smukkeste Orden og havde dog altid Tid tilovers for ham til lange Spasereture, eller til Læsning om Aftenen, eller til at synge ved Gitarren Sangene af Elverhøj og mange andre, som den Gang var i Yndest; »hun havde en dejlig Sopran, saa klangfuld og blød, og lykkeligvis havde hun ikke gennemgaaet nogen Syngeskole; jeg har aldrig hørt en saadan Kvindestemme siden«. Det var den Stemme, han tænkte paa, da han skrev Sangen om vort Modersmaal, der »har saa mild en Klang«.

»Lykkelige Mennesker har ingen Historie, hedder det jo; der er da heller ikke meget at fortælle om vort Liv i disse Aar uden det, at vi var glade ved hinanden. Endogsaa min poetiske Produktion hørte op; Virkeligheden var jo bedre end Drømmeverdenen.« Saa kom Historien, i 1848. Den Gang var de efter Vordingborg Skoles Nedlæggelse flyttet til København. Da lærte han atter sin Hustrus Dygtighed at kende fra en anden Side. Da han vilde med i Krigens, holdt hun ham ikke tilbage, og da han, efter at have maattet opgive sit Forsæt, læste af al Kraft til filologisk Eksamen under meget fattige Forhold i en indkneben københavnsk Lejlighed, havde han dog et Hjem i sit Studerekammer (se Digtet Til min

*Kone 1848). Saa kunde han endelig, efter Kri-
gen, berede hende et nyt i et lille Landhus, Jør-
genslyst, uden for Haderslev. Efter ti Aars barn-
løst Ægteskab fødte hun ham her den første Søn
og efter hans Død i den spæde Alder endnu tre
Sønner. »Da nu min Dreng blev lagt i mine Ar-
me, og jeg saa Moderen mat og svag, men med
et lykksaligt Smil, saa følte jeg mig saa overvæl-
det af Lykke, at jeg var nær ved ligesom Petrus
at blive forfærdet over al den Velsignelse.« — Da
hun døde femogtyve Aar efter, var han ikke min-
dre overvældet af Sorg. »Livet er mig intet; jeg
gider ikke holde det hen med Arbejde,« skal han
den Gang have sagt til en Ven. Maaske han
ikke har sagt netop saaledes — han tager i sine
Erindringer bestemt Afstand fra den Skildring,
Vennen (J. Fibiger) har givet af ham (Illustreret
Tidende XXVI, Nr. 47); han holdt jo virkelig og-
saa Tiden hen med Arbejde. Men at han har følt
saaledes, viser udtrykkelig de her optagne Digte
fra disse Aar: Mit Hjem, I Ørkenen. Nu var
han atter ensom.*

II

*Der var vistnok et godt Stykke af en Soldat i
Edv. Lembcke — saa lidet soldatermæssig den
lille, nærsynede Mand ellers saa ud. Som Barn
havde han stor Morskab af at se Manøvrer, i
sine Erindringer beskriver han en saadan med*

en forbausende Hukommelse og Sagkundskab; som Student vilde han ikke være Medlem af Livkorpset, fordi »det var mig imod at være Soldat blot for Løjer«. I hans Kammeratskabsfølelse var der Soldateraand. I den Koncert af alle Instrumenter, han skrev i sin Ungdom, afbrødes Elskovslegen pludselig af krigerske Kore; der er ikke blot Militærmusik, men Soldaterfantasi deri. Hvor alvorligt han allerede i en meget ung Alder tog det med disse Ting, viser en lille Fortælling i Erindringerne. Han og hans Kammerater i anden Klasse i Metropolitanskolen havde en Gang besluttet et Korstog imod nogle Jødedrenge, der boede i en Fribolig i Krystalgade.

»Vi drog ud med stor Begejstring; men da vi naaede Fjendens Fæstning, saa vi Jødedrengene i en Hast forsvinde ind ad Porten, og i deres Sted kom en overmaade lang Skomagerdreng ud og nærmede sig paa en højst truende Maade. Ved det uventede Syn af denne Goliath kom der en Panik i den kristne Hær; mine Kammerater tog til Bens i en Fart; men jeg fandt det alt for uhæderligt at løbe; jeg blev staaende, skønt ikke med meget Haab om Sejr. Resultatet var da ogsaa i næste Øjeblik, at jeg havde en blodig Næse, og at gøre Gengæld var umuligt, da jeg ikke kunde naa min Modstanders Næse. Heldigvis blev Af-færen standset ved nogle voksne Folks Mellekomst, og jeg kunde gøre mit Tilbagetog med Be-

vidstheden om, at var alt tabt, var dog Æren reddet».

Fæster man fra denne Dreungeleg sine Tanker paa den historiske Alvorsdyst, Kampen mellem Dansk og Tysk, hvori Lembeke i sin Manddom tog Del, saa stod den lille, tapre Mand ogsaa der paa den samme Plads. Han var rykket ud med Begejstring, da han var med at grundlægge den Skole, der skulde være, som han siger, »Avantgarden for den danske Nationalitets Indrykning i det gamle danske Sønderjylland«. Han var en af dem, der havde tungest ved at begribe, at det var nødvendigt at vige for den fremrykkende Goliath. Han lærte aldrig ret at fordøje Skammen over Tilbagetoget fra Dannevirke og Freden, og den Udsigt, at hvad der er tabt i Krig, skal vindes i Fred, der blev hans Landsmænds Trøst, var aldrig hans. Han elskede sit Fødeland som en Soldat. Var han bleven rigtig Soldat, siger Fibiger, vilde han lagt sit Lig i Bresken, før han lod Fjenden slippe igennem.

I 1848 vilde han altsaa være det. Han gik paa Centralskolen til Uddannelse af Befalingsmænd, men led den bitre Skuffelse at blive vraget ved Prøven, fordi han paa Grund af sin Nærsynethed kom til at begaa en slem Fejl i Manøvreringen. »Jeg søgte at slaa mig til Ro med den Erkendelse, at jeg savnede i det mindste een Betingelse for at blive en brugbar Soldat. Hvis det blot kom an paa at holde ud paa sin Post,

naar Kuglerne peb om Ørerne, eller at gaa frem til et Bajonetangreb, saa kunde jeg vel have gjort min Pligt saa godt som de fleste; men naar det galdt om at orientere sig i Terrænet, at føre en Patrulje om Natten o. a. l., saa vilde et nærsynet Menneske som jeg tit have været grumme ilde stedt og udsat for skadelige Fejltagelser.»

Naar han siden bestandig følte sig ligesom paa Forpost for et kæmpende Fædreland, saa forstod han naturligvis meget godt, hvad det var, han kæmpede for. Den, der har skrevet *Vort Modersmaal*, vidste nok, hvad Dansk var. For Lembcke blev Dansken, hans *Moders Maal*, mere og mere, hvad der var fint og ædelt, stort og stille. Han havde en meget ren Sans for det danske Sprog. Betegnende er hans Forhold til Grundtvig. I sin Ungdom havde han en Gang skrevet et længere mytologisk Digt om Asken Ygdrasil i den grundtvigske Manér; da han saa det trykt, havde Sættereren gjort »Dragens fule Tand« til »Dragens hule Tand«. Saa skrev han ikke mere i den Stil. Som Mand havde han i Sønderjylland en Del med nogle af Grundtvigs Disciple (Fr. Bojsen, Fr. Helweg) at gøre. Til den sidste sagde han en Dag »ganske roligt«, at Grundtvigs Aandsretning i mange Henseender — i Stil og Tone og især i den bestandige Søgen efter »dybere Ideer«, der »spejlede sig« i de historiske Kendsgerninger — jo var tysk. Da den første ved den Fest, hvortil

»Vort Modersmaal« blev skrevet, kom hen til ham og klagede over, at han aldrig havde kunnet komme paa det rene med, om Edvard Lembcke havde været hans allerbedste Ven eller hans allerværste Fjende, svarede han, »som sandt var, at midt imellem vilde være den rigtigste Betegnelse«. Dette »ganske roligt« og »midt imellem« og »som sandt var« er godt Dansk og ganske Lembcke. — Paa et saadant mere renligt end oprindeligt Dansk skrev han sin Oversættelse af Shakespeare. Medens Foersom havde villet give sin Oversættelse »en Skygge af Oldtid«, vilde Lembcke, at Oversætteren skulde bevæge sig med samme Lethed og Naturlighed i sin Tids Sprog, som Digteren i sit. Hans Shakespeare forholder sig til Foersoms omtrent som Wilsters Homer til Poul Møllers. (Se videre herom Ill. Tidende XXXVIII, Nr. 27.)

Denne Simpelhed, som giver selv det store et Præg af Venlighed og Ynde, som han saa i det danske Sprog og i den danske Natur — hvad han som ung havde set paa Møn, glemte han aldrig — traf han i Folket selv i 1848. Da følte han, den ensomme, hvad det vil sige at være med i et Folk. Som Dreng havde han følt varmere for den græske Frihedskrig og Polens Opstand end for Juli-revolutionen. De danske Frihedsbevægelser under Christian den Ottende havde endnu kunnet forekomme ham at have lidt vel parisisk i Stilen.

Men nu var han med. Da det ved den Forsamling, som Studenterne i Tilslutning til Kasino-mødet holdt paa Universitetet, blev foreslaaet at synge Marseillaisen, men der fra alle Sider blev raabt: »Skal vi have Revolution, saa lad det blive paa Dansk!« da han til Tonerne af »Danmark, dejligst Vang og Vænge« gik med i Borgertoget med Professor Høyen under den ene Arm og en Arbejdsmand under den anden, da han hørte dem juble »Naar Kongen er med os« omkring Kong Frederik paa den hvide Hest — da forelskede han sig, kan man vel sige, i dette nye Danmark, der »var saa ungt og saa saa yndigt ud«. Saa meldte han sig straks, da den nye Skole blev stiftet »for Fædrelandet og Videnskaberne« (patriæ et litteris), til at kæmpe for det og skrev herovre om det Sejrssangene Vort Modersmaal og For Sønderjylland. Politik følte han intet Kald til at være med i: jeg vilde hellere arbejde i en Tændstikfabrik end sidde i Rigsdagen, sagde han senere; men derovre var det anderledes: »Det var det store nationale Spørgsmaal, Danskhedens Bevarelse, og i den Betydning var vi alle ivrige Politikere. — Dannevirkens Holdning var i Grunden inspireret af den danske Kres i Haderslev, hvortil ogsaa Kryger hørte. Vi var alle nationalliberale, især nationale, og altsaa Tilhængere af Halls Ministerium; men vi kunde ikke finde os i hans ængstelige Forsigtighed og

Mangel paa fast Optræden over for de »venskabelige« Magters Mæglingsforsøg«. Enkelte Artikler i denne Retning skrev han til Dannevirke. Saa kom 1864, og Sejrsangen blev en Sørgesang.

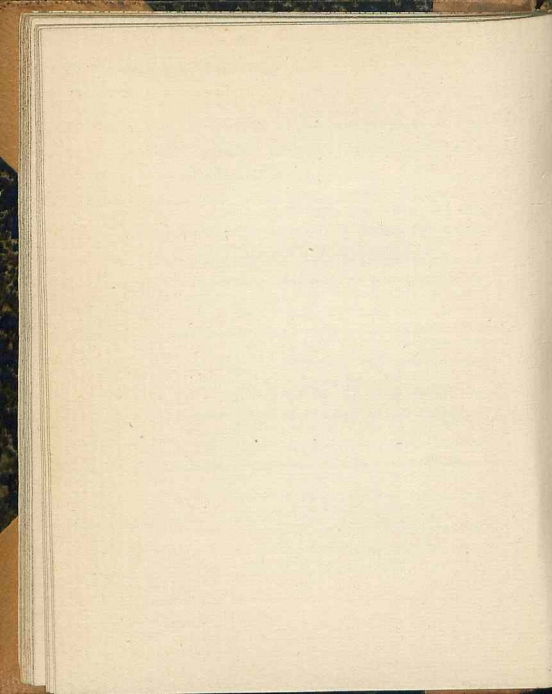
Disse Digte fra 1864 og Aarene derefter er vistnok i Stil og Stemning det stærkeste, Lembecke har frembragt. Hans Ungdomsdigte og Kærlighedsdigte, saa rene og smukke de er, vil næppe nogen nu finde særdeles betydelige. Det er efterromantisk Lyrik, Stilen er Heibergsk, Stemningen Paludan-Müllersk. Men det er umuligt ikke at finde disse senere Digte betydelige. I dem gør Lembecke Overgangen fra Heiberg til Hauch. Det er ikke tilfældigt, at et af dem er skrevet i samme Versemaal som »Hvorfor svulmer Weichsel-floden«. Det er den højeste Lov, der kan gives dem, at de i Stil og Stemning nærmer sig dette Digt, i Fædrelandsfølelsens sorgfulde Patos det største, som i al Fald vor Poesi ejer. De er digtede enten umiddelbart efter Ulykken som Lejlighedsdigte, hvortil han ikke behøvede nogen Bestilling, da de kom af sig selv, eller senere, da han i København, men med alle sine Tanker i det table Hjem, følte Brostenene brænde sig under Fødderne. Disse Vers er, om ellers nogen, gjorde af Indignation. Hvad den franske Billedhugger Rodin har fremstillet i den berømte

Gruppe »Mændene fra Calais«, har Lembcke udtrykt i disse Digte, der giver alle Nederlagets og Ydmyggelsens Stemninger: Sorgen, Skammen, Harmen, de sammenbidte Læber. Nu, da vi er kommet saa vidt, at vi er færdige at raabe Hurra for 1864, har det mere end historisk Interesse at lære disse Stemninger at kende. Der er dem, som Glæden driver til at yde det højeste, kun Sorgen drev Lembcke til det. Man vil finde, at der i de to eller tre dybt sørgmodige Digte, han skrev efter sin Hustrus Død og gemte i sin Skrivebordskuffe, er en større Poesi end i alle dem, der stammer fra den lykkelige Tid. Som Digter er han størst, naar han — som i det Digt, der først gjorde Indtryk paa ham — sidder ved Graven og hører Stormen »sukke ved, hvad han forliste«. Og er det dog kun faa og smaa Digte, hvori han har givet sin Sorg og Harm et Udtryk, saa kommer det vel af, at han kunde udtrykke sine Følelser med andres Ord, som han vidste var mægtigere end hans egne. Han forstod virkelig Shakespeare og Byron, da han oversatte dem.

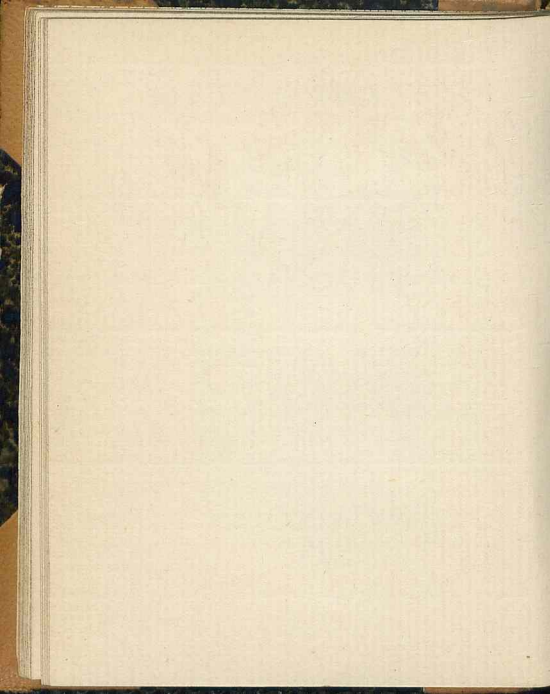
Saaledes vil man forhaabentlig endnu længe huske Forfatteren af Vort Modersmaal som den, der har sagt ikke blot jævne Ting, men dybe og stærke Ting paa en stille Maade. Selv vilde han ganske sikkert kunne nøjes med at vide, at det vilde vedblive at leve, som han har levet for. Thi —

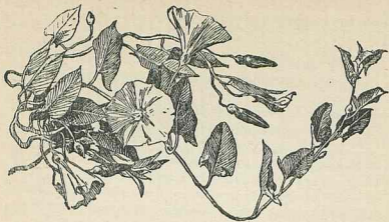
— Aarene rulle og skiftes om paa Jord,
og vore Navne glemmes som Sne, der faldt i Fjor,
og Slægt efter Slægt segner hen paa Nornens Bud;
men hun er saa ung, og saa yndig ser hun ud.

VILH. ANDERSEN

UNGDOMSDIGTE

UNGDOMSMOD

(TIL EN VEN PAA HANS FØDELSDAG NYTAARSaften)

Skrevet 1835; i Haandskrifterne, hvortil nærværende Tryk i det væsentlige støtter sig, med Overskrift: Til Troels Smith. Denne, senere kendt som Præst og Forfatter af Digtet Danmarks Hjertesorg og Angst fra 1848, var i Ungdommen Forf.'s nærmeste Ven og delte hans digteriske Sans og Sysler. »Engang, da Troels imod Sædvane var bleven i Byen i Juleferien, var jeg flot i Anledning af hans Fødselsdag Nytaarsaften og købte en Flaske Rinskvind, som vi drak sammen, mens vi drømte adskillige dristige Fremtidsdrømme i Nytaarsnatten.» (Erindringer). I en lignende Stemning er dette Digt skrevet til den fraværende Ven.

Hil dig, Ven, i det fjerne!
jeg synger for dig en Nytaarssang,
mens de svundne Tiders blegnende Stjerne
synker i Graven, træt af sin mødige Gang.
Hil dig, thi paa det svundnes Grav
blev du født, imedens paa Verdens Trone

Nytaaret sejrende steg, som Solen af Hav,
 hilst af tusinde Stemmers jublende Tone.
 Ja, Haabet peger mod Fremtidens Kyst;
 Nytaarsstjernen er god; dens Vink lad os følge:
 hvad der er sunket i Tidens Bølge,
 lad det ligge, foran os er det lyst!
 Kom, lad os vandre Arm i Arm
 under Foraarshimmelens funklende Belte,
 mellem Snekongens hvide, fjendtlige Telte!
 Altid Blodets Strøm bruser lige varm.
 Aldrig bange vi klynke!
 hvad ej kan staa, lad det synke!
 ingen sørgelig Klage!
 Hyller end Lykkens Sol sig i Nat,
 reddes kan dog vor bedste Skat:
 Haabet, det kan ej dø, det kan Fjenden ej tage!
 Ud da med Baaden, ud paa det blaa!
 mod Fremtidens Kyst skal Farten staa;
 lifligt er det paa Bølgen at gyng
 langs Kysten, hvor Nattergalene synge,
 mens Stjernen leger paa Vandenes Spejl;
 lystigt er det paa Bølgen, der skummer,
 naar Stormen fylder de bugnende Sejl,
 mens Ægir en Kæmpevise brummer.
 Kommer saa Vinteren, dorsk og mat,
 lægger sin Bro paa de brede Strande,
 fængsler de fri, de rullende Vande,
 ikke vi ty dog til Havnen brat;
 sætte Sejlene til for den kulende Vind:

Eja! dristigt mod Isbroen ind!
 den døde Masse vi sprænge med Magt,
 bane os Vejen med kæk Foragt! —
 Men naar slappe Sejlene hænger,
 naar den falske Vind ej vil fylde dem længer,
 naar Skuden sidder blandt Isbjerge fast?
 Vel, saa lad staa baade Skib og Last!
 ikke vi fangne vil fryse til Døde.
 Se hisset, se!
 hvor de Nordlys glimte saa hvide, saa røde,
 højt over Is og Sne —
 did lad os stige!
 Der er Gudernes ubegrænsede Rige,
 hvor der evigt er Sommer
 baade med Liljer og Rosenblommer;
 did skal os bringe
 Ørnen, den vældige, højt paa sin Vinge;
 did vi bjerge vor bedste Skat;
 lad saa kun Vraget paa Bølgerne gyng! —
 Men en Havfru tit i maanelys Nat
 vor dristige Fart skal besyng!

VAGABUNDUS

Skrevet 1836; et af Haandskrifterne har Overskriften: Pillegrimsgang.

Jorden alt sover;
Stjerners tavse Vrimmel
skynder sig over
Midnattens Himmel;
end ej mit Hoved
hvile kan i Hjemmet;
her er jeg fremmed.

Mødig er Foden;
Vejen var ej banet;
ligesom Floden
mod Oceanet,
saa mod min Længsels
fjerne Land jeg iled;
aldrig jeg hviled.

Vandrede Stjerne!
mange Ting du skued,
mens for de fjerne
Lande du lued;
saa du min Hjemstavn?
sig mig, om du mindes,
hvor mon den findes?

Dig vil jeg følge:
trøstende du glimter;
hist over Bølge
Landet jeg skimter:
yndigt, med Skoven
hældende mod Søen,
hæver sig Øen.

Hil dig, mit Eden,
Hjem for mine Drømme!
Templet for Freden
staar bag dine Strømme.
Ud da med Baaden!
snart paa Hjemmets Strande
tryk skal jeg lande.

Brudte Smaabølger
skumme let om Stavnen;
hvorfor dog dølger
stedse sig Havnen?
Landet, jeg søgte
drømmende som vaagen,
flygter bag Taagen!

Skuffende Stjerne,
vilde du kun svige?
skal mod det fjerne

haabløs jeg hige,
som over Himlen
uden Maal og Hvile
selv du maa ile?

Stille, mit Hjerte!
synk ej under Sorgen!
Midnattens Smerte
dulme skal en Morgen.
Da, medens Nattens
Gøglesyner svinde,
Hjemmet vi finde.

SVÆRMEREN

Skrevet 1836; i Haandskrifterne, hvorfra her nogle Læsemaader er optagne, med Overskrift Den hemmelige Fest eller Mysticismen, der passer godt til Digtets eleusinske Stemning, og med Motto af Bellman:

Väljom nattens sköte
under aftonstjernans klara brand
till vårt glada möte
med pocaln i hand.

Kommer Brødre! se, Natten blinker;
Dagens tunge Bekymring dør;
se, vor Dronning til Festen vinker
i sit stjernebesatte Slør!
smiler høj og stille,
Nattens hvide Rose ved sit Bryst,
Øjets Straaler spille
sødt med Drømmens Lyst.
Højt med Lamper hun hvælver Salen;
stærke Skygger staa Vagt om Dalen;
selv har Moderen fyldt Pokalen,
hendes Sønners Trøst.

Tømmer, Brødre, det fulde Bæger:
Nattens Dronning er stor i Magt!
Du, som bløder! dit Saar hun læger
med den snehvide Roses Pragt.
Elsker du den røde,
Broder, du med Øjets stærke Brand?
snart du ser den gløde

ved Pokalens Rand.
 Kinder blusse og Øjne svømme,
 og paa Nektarens gyldne Strømme
 stige salige Rosendrømme
 fra det skjulte Land.

Slutter Pagten blandt tavse Skygger:
 evigt Moderens Tempel staa!
 hvor den Høje sit Alter bygger,
 kækt og trofast vi Kresen slaa.
 Jublende vi sværge:
 Verden bøjes skal til hendes Pris!
 Syngende vi væрге
 Nattens Paradis.
 Se, vor Dronning har skønne Terner,
 hendes Døtre som lyse Stjerner;
 gerne Skjalden om Skønhed værner,
 sød er Kampens Pris.

Hvem er hun med den blege Lilje,
 med de dunkle Violers Krans?
 og paa Panden den stærke Vilje
 og i Øjet den dybe Glans?
 Skønne, lad mig skue
 dybt ind i dit Øjes dunkle Nat:
 gylden ser jeg lue
 der min Længsels Skat!
 Søde Brud, kom i mine Arme!

lad kun Livet omkring os larme;
lad os dø i den stille, varme,
elskovsrige Nat!

Ha, hvor sælsomt dit Øje lyser!
Læben smiler saa vellystvild;
hvor dit Kys mig i Hjertet gyser! —
var det Is, eller var det Ild? —
Ve mig! elskovsbundet,
Dødens kolde Datter favned jeg!
Blege, du har vundet!
mørk er nu min Vej. — —
Brødre, jubler og Skrækken dølger!
min Valkyrie! kom, jeg følger;
styr min Baad paa de dunkle Bølger!
Se, jeg skælver ej!

KLINTEDRONNINGEN

Skrevet 1836; Trykket her har optaget et Par af Haandskriftets Læsemaader. »Kronen paa Ferieglæderne (i Troels Smiths Hjem i Stege) var Udflugterne til Klinten. Jeg har set Klinten til forskellige Tider, men en klar Sommerdag er dog det, der bedst passer til dens hele Karakter. Det er en rigtig Følelse, der har ledet Folketroen til at give Klintens Aand Dronninge-Navn; dens Skønhed er nok imponerende, men dog saa smilende yndig — jeg kunde næsten sige koket — i Sammenligning med de store Bjerge, som jeg jo kun kender af Billeder og Skildringer, men hvis vældige Storhed vist let faar noget overvældende og nedtrykkende.» (Erindringer) — Ved sit Fantasiindhold er dette Digt et Modstykke til Visen om Klintekongen i Elverhøj.

Dronningen staar paa den høje Tind;
de Vover saa lysteligt glide;
hun løfter sit Slør i Morgenens Vind;
det bølger som Taagerne hvide.

Hun skuer ud fra sin Dronningestol;
paa Bølgen Sejlerne gyngede:
i Østen stiger den røde Sol,
mens alle Smaafuglene synge.

Dronningen lytter, hun bøjer sig mild,
hun sænker sin grønne Krone:
det klinger i Dybet som Harpespil
med Elskovs lifligste Tone.

Den Havmand leger paa Harpen af Guld:
»Mit Hjerte er stedt i stor Trængsel;

du dejlige Dronning! vær du mig huld;
til dig staar min Hu og Forlængsel.

Saa mange skønne vel før jeg saa,
men aldrig saa fin en Lilje,
og hvis du stiller mit Hjertes Attraa,
for evigt jeg fremmer din Vilje.

De bedste Perler, min Moder har,
dem fletter jeg i din Krone;
jeg henter dig Rav saa gyldenklar
fra Kongen hist paa Arkone. «

Dronningen spejler sig dybt i Hav,
af Lyst maa Voverne danse:
»Jeg trænger slet ikke til Perler og Rav;
min Skov har friskere Kranse. «

»Og kaster du Vrag paa min dyre Skat,
forsmaa ej mit fuldtro Hjerte;
jeg synger for dig ved Dag og ved Nat
de skønneste Viser, jeg lærte.

Jeg breder min Bølge saa blank og blaa
der spejle du dine Kranse;
mine Søstre ere de Havfruer smaa,
for dig skal de lege og danse. «

Dronningen rødmer; hun ser over Strand;
 saa stærkt hendes Øjne de skinne:
 »Aldrig fødes paa Jord den Mand,
 der mægter min Elskov at vinde.

Aldrig jeg vorder en Havmands Brud;
 mig fæsted en rigere Bejler;
 min Brudgom er den straalende Gud,
 som vældig i Skyerne sejler.

Solen, han kører i Gyldenkarm
 saa højt over Himmels Bue;
 han kysser min Pande, min snehvide Barm;
 hans Kys har saa mægtig en Luc.

Hver Morgen han stiger af Østersø;
 Alverden ham hylder som Konning;
 men først han iler til Klintens Ø
 og hilser sin Klintedronning.«

Den Havmand griber i Harpen med Brag,
 at alle de Strænge maa springe:
 »Aldrig før har jeg levet den Dag,
 min Bejlen agtedes ringe.

Og nægter du mig din Rosenmund,
 det skal du saare fortryde;

jeg rører mit Hav fra dyben Grund;
din Borg jeg kunde vel bryde!

Hver en Sejler, paa Bølgen gaar,
din Dejlighed monne han prise;
jeg kaster ham mod din Klippe haard:
ved dig skal hans Haab forlise!«

Dronningen ler med megen List:
»Dine Miner ere saa strænge;
og hør du, skøn Havmand, jeg siger for vist,
din Vrede, den varer ej længe.

Du rejse din Bølge med Larm og Gny;
jeg bliver dog slet ikke bange:
i Morgen stemmer du Harpen paa ny
til Elskovs sødeste Sange!«

LATONA

Skrevet 1836. Betegnes i Haandskriftet, som Trykket her følger, som »Brudstykke af Theogonien«, et mytologisk Digt, hvorfra foruden dette kun Prologen og et lille Stykke af Begyndelsen er blevet skrevne, i Heksametre, medens Fortsættelsen synes at skulle have været i oehlenschlägersk Romanceform. Nærværende Digt er i Stil og Versemaal paavirket af Romancen Om Vanerne i Nordens Guder.

Og hun sad paa Strandens Stene;
 Natten var saa lys og varm;
 Bølgen steg og sank med Sukke
 som i Drømme Pigens Barm;
 Liljen aanded gennem Dalen
 ud sin Duft saa stærk og sød;
 Nattegalen
 drog sin Tone lang og blød.

Og hun saa, hvor Stjernehimlen
 hviled sig i Havets Skød,
 og det dybe med det høje
 sødt formælet sammenflød,
 og da voksed Sjælens Længsel,
 og da svulmed Hjertets Trang;
 fra sit Fængsel
 brød den stærke Klagesang:

Ak, hvor blev du, gudebaarne,
 skønne Helt, hvor drog du hen?

har du glemt din Sjæls udvalgte?
kommer aldrig du igen?
Jeg kan intet, intet glemme,
ej dit Øjes kække Lyn
og din Stemme
og de roligstolte Bryn.

Ak, det var en Nat som denne,
da du favnede mig sidst,
og du trøstede den forsagte,
svor, vi skulde samles vist.
Og jeg hørte Ørnen skrigte,
og det ligned, mens du svor.
Tør du svige?
Guder hørte dine Ord!

Men de svandt, de lange Dage,
og de Maaneder svandt hen,
og jeg gemte tro min Længsel;
men du kommer ej igen;
og der griber mig en Smerte,
sælsom, aldrig anet før,
og mit Hjerte
ved, hvad ej det nævne tør.

Midt i Dagens Vrimmel gaar jeg
ene med min skjulte Skat;

o, men intet kan fordølges
den opmærksom tavse Nat:
tusind Øren da fornemmer
Sukket af mit stille Savn;
tusind Stemmer
hviske mig min Smertes Navn.

Ak, hvor er du, skønne Brudgom?
kom igen, min svundne Lyst!
gid jeg kunde gaa som Bølgen
søgende fra Kyst til Kyst!
gennem Ætren til dig svømme
som en Blomsterduft i Vang,
eller strømme
i din Sjæl som Fuglens Sang!

CASPAR HAUSER

Haandskrift i Nytaarsgave 1841, helliget mine Forældre. — Digtets Titelfigur er naturligvis ikke den københavnske Bygherre af dette Navn, men det meget omtalte Hittébarn Kaspar Hauser, hvis mærkelige Historie — hans hemmelighedsfulde Opdukken i Nürnberg i Aaret 1828, hans lige saa uforklarlige Død fem Aar senere og efter hans Død det almindelig troede Rygte, at han var Arveprins af Baden — ogsaa her i Landet var meget omtalt (se f. Eks. S. Kierkegaard Samlede Værker II, S. 271). Her tænkes paa Kaspar Hausers første Fremtræden i Nürnberg, da han, seksten Aar gammel, kejtet og sky i sit Væsen som en Vildmand, om sit tidligere Liv ikke vidste andet at berette, end at han var opvokset i et mørkt Rum under Jorden.

Caspar Hauser stod under Nathimlens Blaa;
hel sælsomt var han til Sinde;
det var første Gang, han Guds Himmel saa
og fornåm de friske Vinde.

Caspar Hauser kom fra sit Fangebur;
der var han født og baaren,
hvor der aldrig kom Bud gennem tætte Mur
fra Solen og Blæsten og Vaaren.

Der var aldrig en levende Menneskerøst
trængt ind i hans snævre Kammer,
aldrig en Tone af Verdens Lyst
og aldrig et Suk af dens Jammer.

Han løfted sit Blik mod den funklende Nat:
»Her fik jeg en prægtig Stue

med tusinde skinnende Lamper besat
under Loftets hvælvede Bue!

Hvor Væggene strække sig dunkelblaa!
her er der Plads til at male
alle de Syner, i Drømme jeg saa,
som monne Hjertet husvale.«

Saa stod han og stirred med undrende Sind,
til Himmelens Lamper blev blege;
der leged en lystig Morgenvind
gennem Toppen af Skovens Ege.

Caspar Hauser gøs i Luftningen sval:
»Mig tykkes, sig Væggene fjerne;
for stor fast bliver den Højloftssal;
ej længer Murene værne.«

Han bøjed sig ned mod klaren Aa;
de Vover saa sagtelig rinde;
sit eget Billed der han saa
i Bølgespejlet inde.

Han stirred og smiled med henrykt Aand;
det var ham selv op ad Dage;
han nikked med Hoved, han vinked med Haand;
det gav ham hans Hilsen tilbage.

Det plasked i Sivet, hvor han stod;
hans Blik saa drømmende glide;
der hopped en Frø hen over hans Fod;
han sprang tre Skridt til Side.

Det rasled over hans Hoved brat;
det rørte sig trindt i Lunden;
alle smaa Fugle paa Gren og i Krat
kom frem i Morgenstunden.

De kvidred og titted og hopped ham nær
med Øjne saa kloge, saa lyse;
han vendte sig hist, han vendte sig her:
saa lønligt maatte han gyse.

Det buldrer hen over Mark og Vang,
det dønner under Gangerhove;
af Hundeglam og af Jagthornklang
genlyde de høje Skove.

Hallo, Hallo! gennem Korn og Krat
frem for en jublende Skare;
de hilste med Latter og svang deres Hat
under skingrende Fanfare.

Caspar Hauser dølger sit Aasyn ræd;
Dødsangest klemmer ham Barmen;

»O, ve! hvor finder jeg Ly og Sted
i al den Trængsel og Larmen!

Det tramper i Jord; det plasker i Siv;
det skingrer fra Løv og Grene!
O, skjul mig! jeg gruer for alt det Liv!
jeg troede, jeg leved alene!«

SAMSON

Haandskrift i Nytaarsgave 1841. Skrevet som det fore-
 gaende, hvis Stemning — Ensomhedsfølelsen, — det udfylder,
 i en længere Mismodsperiode under Adskillelsen fra den el-
 skede, da der »i mine Digte, som naturligvis var mangfoldige
 i den Tid, aandede kun Længsel, Savn, engang imellem ogsaa
 mørkt Mismod. Min Helbredstilstand var heller ikke god i den
 Tid.« (Erindringer.)

Hvad er det for Raab og Trængsel,
 hvad Larm i Filisternes Lejr?
 det skingrer ned i mit Fængsel;
 hvad vandt de nu for en Sejr?

De huje som Peblinger kaade,
 der slap fra Tugtens Ris;
 mens Samsons Arm maatte raade,
 de sang paa en anden Vis.

Har I glemt min Asenskæve?
 Da sprang I saa let en Dans!
 Og har I glemt mine Ræve
 med lystig blussende Svans?

Men selv jeg min Herre fornægted
 i mit Hjertes trodsige Mod;
 med hans Fjender jeg mig beslægted;
 derfor hans Aand mig forlod.

Jeg glemte Fædrenes Minder;
 jeg glemte min Moders Hus;
 jeg lefled med fremmede Kvinder
 og drak af de fremmedes Krus.

Ved Skøgens søde Tale
 og ved hendes hvide Barm
 jeg dyssedes i Dvale
 og vaagned til Spot og Harm.

Jeg vaagned til Dødens Mørke
 i Fangehullets Gys;
 trælbunden var Armens Styrke
 og blindet var Øjets Lys.

Nu lytter jeg fra mit Fængsel
 til Jublen i Fjendernes Lejr. —
 Sig, Dreng, hvad betyder den Trængsel?
 har Filisterne vundet en Sejr?

»For Dagon Festen beredes;
 du blinde Træl, kom ud,
 at Folket maa se dig og glædes
 og prise Filisternes Gud!« —

Smaadreng, nu skal du mig bringe
 ind under Templets Hal,

hvor Fløjter og Bækner klinge
til Trommernes lystige Skrald.

I Midten skal du mig stille,
at jeg kan oprejst staa
ved den mægtige Dobbeltpille,
som Loftet hviler paa.

Min Ryg blev jeg vant til at bøje
i Fængselet, under Jord;
det vil de Filister fornøje
at se deres Fange saa stor. — —

Hil jer, højrøstede Helte,
som spyttede paa den blindes Skæg!
mødtes vi med Sværd ved Belte,
for vist, I tav som en Væg! —

Jehovah, du lod mig bøde
med Lænker og Spot og Spe:
forlad mig nu min Brøde
for al min Jammer og Ve!

Jehovah, styrk mig i Naade!
kom end engang mig ihu!
for mine Øjne baade
du lade mig hævnnes nu! —

Det vifter i mine Lokker
som Aandens Vingeslag;
mig tykkes, at Søjlen rækker
ved mine Armes Tag!

Mig tykkes, at Mulmet brister;
det lysner af Nattens Skød!
Nu er det forbi, Filister!
Jeg knuser jer i min Død!

KONCERT FOR ALLE INSTRUMENTER

Haandskrift i Nytaarsgave 1841; vistnok fra Studentertiden. — »Af Kunstnydelser fik jeg set og hørt det bedste, Tiden havde at byde, og det var ikke lidt. Musikalsk anlagt er jeg ikke. Men Musikken har ofte gjort et meget stærkt Indtryk paa mig. Dirigentens Taktstok blev for mig til en Magers Trylestav, der manede Aanderne frem og tvang dem til at bevæge sig efter Mesterens Bud. En Koncert, som jeg havde glædet mig til, men blev forhindret i at høre, satte mine Tanker i sterk Bevægelse, saa at de formede sig til Digtet Koncert for alle Instrumenter, og navnlig det ene Stykke, Violoncel med Orkester, er et Forsøg paa at gengive i Ord en Pastorale, som jeg havde hørt Kellermann udføre.« (Erindringer.)

SYMPONI

Stille, stille!

Ti, du forvirrede, vilde,
 døvende Larm!
 Med Ærefrygt træder,
 med hævet Tanke, med rensed Barm,
 her ind paa de hellige Steder!
 Hil eder, høje,
 himmelske Magter, som Jorden bebygge,
 I, som Menneskelivet smykke
 med Skønhedens evige Krans!
 Støvets Børn for eder sig bøje;
 hvad var uden eder den jordiske Glans?
 Lyset I tænde
 midt i Verdens rugende Nat,
 at det maa brænde,
 bestraale klart hver en Livets lønlige Skat.

Hver eders trofaste Søn,
som med Andagt lytter til eders Tale,
herlig paa Jorden er hans Løn:
over vilde Klipper,
gennem dunkle Dale,
frejdig og fri er hans Gang;
aldrig Haabet i Barmen ham glipper;
aldrig forstummer den dybe Klang
af inderlig Længsel,
som kalder ham opad og frem
fra det lave, det knugende Fængsel,
fra Farer,
fra Trængsel,
fra Dybets lokkende Snarer
mod det fjerne, det evige Hjem!
Som en Konge han skrider
gennem de oprørte, brusende Tider,
stolt og mægtig i Ro;
i Jorderigs Taage
lumskeligt sno
sig de fordærvende, giftfyldte Snoge;
skarpe Torne paa Livsvejen gro;
men han tvinger sit Hjerte
og stirrer fast paa den vinkende Skat,
og han slynger den jordiske Smerte
højt op mod den funklende Nat,
og den bliver en Stjerne
og straaler ned med Forklarelsens Trøst
fra det hellige Fjerne,

og Fred stiger ned i hans Bryst! —
Derfor, I høje,
himmelfødte Magter,
Støvets Børn for eder sig bøje.
Ikke foragter
de hædrende Fester,
som vi berede;
værer til Stede,
højbaarne Gæster!
Altret vi bygge:
eders er Kransen;
eders er Glansen,
som Templet skal smykke.
Alt, hvad i Livet
blomstrer og grønnes
med Glimt af det skønnes
Evighedsskær —
I har det givet!
Eder vi bede:
naar vi de jordiske Fester berede,
værer til Stede!
værer os nær!

VIOLONCEL

Sommeren er nu kommen til Land,
han kalder med tusinde Røster;
komme nu hver, som komme kan,
og hør paa den frejdige Trøster!

Nu vrimle de blaa
 Kærminder ved Bækken,
 og Bærrene staa
 saa røde bag Hækken;
 Alverden sig smykker
 som Haabet i grønt;
 i duftende Skygger
 er Livet skønt!

ORKESTER

Sommeren raader vidt over Land;
 vi høre de kaldende Røster;
 Alle komme vi, som vi kan,
 at hilse den Hjerternes Trøster.

VIOLONCEL

Bølgerne gaa mod den grønne Kyst,
 saa klare, saa svale, saa friske;
 hist i Solskin lege med Lyst
 de sølverskællede Fiske.

Du Bølge saa blaa,
 som gynger og vugger,
 hvi svulmer du saa,
 mens sælsomt du sukker?
 Du synker og stiger
 og lokker mig ned;
 jeg kommer, jeg higer,
 jeg er saa hed!

ORKESTER

Kom, lad os svale det hede Bryst
i Bølgens Favn den friske;
kom, lad os lege og tumle med Lyst,
om Kap med de vævre Fiske!

VIOLONCEL

Solen synker bag Purpursky,
og Himmel og Hav staar i Lue;
Bægeret vinker i Bøgens Ly
med Saft af den glødende Drue.

Du sprudlende Saft
i blinkende Bæger,
du himmelske Kraft,
som Hjerterne læger,
som Solen du brænder
saa stærk og saa mild,
i Sjælen du tænder
en Glædesild!

ORKESTER

Synkende Sol bag Purpursky!
Farvel, du himmelske Lue!
Sødt os trøster, i Bøgens Ly,
din Datter, den glødende Drue!

INTERMEZZO

Solen dølger sig bag Skoven,
 Skyggen vokser skarp og lang;
 men det klinger over Voven
 underfuldt som Havfrusang.
 Se, hvor Bølgefladen gynger,
 stolt, som ved et Heltekvad!
 Stille lytter hvert et Blad
 for at høre, hvad hun synger.

HARPE

Vindene suse og Voverne gaa
 mod det fremmede Land;
 Kong Valdemar sejler ad Bølgen blaa;
 det hellige Kors vil han plante paa
 den Hedningestrand.
 Fra Himlen er Dannebrog faldet.

Hans Kæmper ham følge med Skjold og Stang
 til Hedningeland,
 og Præsterne følge med Messesang,
 og Skjaldene drage med Harpeklang
 til den fremmede Strand.
 Fra Himlen er Dannebrog faldet.

»Vi drog over Havet paa Herrens Ord;
 kast Ankeret ud!

om Fjenderne myldred som Støv paa Jord,
vi have dog Sejren med os om Bord;
thi med os er Gud.«
Fra Himlen er Dannebrog faldet.

Der stod en Strid paa den fremmede Strand
med Bulder og Gny;
de Hedninger stimled saa tykt som Sand:
dem lysted at dræbe hver kristen Mand;
de tuded i Sky.
Fra Himlen er Dannebrog faldet.

Og Kæmperne strede med Sværd og Stang,
med Dommedagsslag,
og Præsterne strede med Bøn og Sang,
og Skjaldene hæved en Harpeklang
blandt Sværdenes Brag.
Fra Himlen er Dannebrog faldet.

»Staa fast, staa fast, hver en Dannemand,
som paa Korset tror!
og rinder vort Blod paa den fremmede Strand,
staar Paradisporten os aaben paa Stand
alt efter hans Ord.«
Fra Himlen er Dannebrog faldet.

Da skilte sig Skyernes dunkle Grund;
det blended som Lyn;

der svæved et Banner i samme Stund
 med snehvidt Kors i den røde Bund
 for Heltenes Syn.
 Fra Himlen er Dannebrog faldet.

Og frem gik Dansken, og Sejrens Sang
 steg vældig mod Sky. —
 Gud lade det Banner end mangan Gang
 højt flyve med Sejr over Kampens Vang
 og frelse paa ny!
 Fra Himlen er Dannebrog faldet.

INTERMEZZO

Maanen smiler
 mildt igennem Bøgens Krone,
 Vinden hviler,
 Bølgen tier,
 sød er Natviolens Duft;
 lifligt tone
 Nattergalens Melodier
 i den rene, milde Luft.
 Hvilken Røst
 i det spæde Fuglebryst!
 som et Hjerte
 stedt i Kærlighedens Trængsel,
 som en Sjæl, der fra sit Fængsel

toner ud sin dybe Længsel,
halv med Smerte,
halv med Lyst.

GITAR

Jomfru, du maa ikke sove!
Sommernatten er saa lys og smuk;
Himlen er saa klar og stille,
Stjernerne paa Voven spille,
Aftenvinden dør i sagte Suk.

Kom og se, hvor Poplen bæver,
blinkende som Sølv i Maaneskin!
Se, hvor Svanerne, de hvide,
drømmende paa Floden glide;
Drømmen hyller hele Verden ind.

Og jeg vanker selv i Drømme,
fængslet af din stærke Trolddomsmagt;
lad dit Billed i den klare,
stille Nat sig aabenbare
for min Sjæl i al sin Dronningpragt.

Hvor du vinker, vil jeg følge;
vink til Leg, og vink til Alvors Dyst:
dine Farver vil jeg bære,
øm og trofast vil jeg være,
hvis du lønner sødt med Elskovs Lyst.

Jomfru, kom herved i Lunden!
 o, da bliver Natten dobbelt smuk;
 naar dit Øjes Stjerner spille,
 er min Himmel klar og stille,
 og min Længsel dør i Glædens Suk!

INTERMEZZO

Over Marker og Dale
 har Natten sig bredt;
 men i Menneskesale
 er Festen beredt.
 Se, Lamperne blinke
 i Midnatten ud,
 og Straalerne vinke
 som Glædens Bud.
 Festen skal fejres
 og Mørket besejres
 mægtigt af Lysenes Skær,
 hæves og svømme
 paa Tonernes Strømme.
 Eja, hvor lystig en Færd!

KLARINETTER OG VIOLINER

Op til Dans
 ved Kerters Glans!

hvilken straalende Jomfrukrans!
Ungersvend,
nu skynd dig hen,
pluk dig en Blomst af den!
er der Ild i dit Ungdomsblod,
slyng nu din Arm og sving din Fod!
Roser her
og Liljer der:
liflige Farveskær!

Se, hvor fro
sig hist de to
i de hvirvlende Krese sno;
i hans Arm
og ved hans Barm
svæver hun, rød og varm;
Skærfet let fra den skønnes Hals
flagrer hen i den raske Vals;
om hans Haand
og om hans Aand
snor sig det Rosenbaand!

KOR.

Op til Dans
ved Kerters Glans
hvilken straalende Jomfrukrans — —

LUREN (i det fjerne)

Ve, ve, ve! — —

KOR

Roser her
og Liljer dér:
liflige Farveskær!

LUREN (nærmere og stærkere)

Ve, ve, ve!
Frelse sig nu hver!
Faren er nær!

KOR

Hvilken Varselsang!
hvilken Rædselsklang!
ingensteds Faren jeg skuer:
Himlen er jo blaa;
sagte Bølger gaa;
hvor er Ulykken, som truer?

STORMKLOKKEN

Mord! Brand! Skræk! Nød!
Vold! Rov! Blod! Død!

KOR

Flygtninger hist
stimle til By;

Tidende ny
bringe de vist. —
Hvor? -- hvem? —
sig det frem!
giv Besked!
hvem har brudt den dybe Fred?

ANDET KOR

Ve os, ve!
Skræk og Jammer,
Blod og Flammer,
hvor vi se!
Fjenden er i Land!
Faren sig nærmer:
Kosakken sværmer;
frelse sig, hvo kan!
Se, Flammer røde
mod Himlen bruse;
det er vore Huse;
det er Markens Grøde.
Højt Borgen knejste
med Spir og Taarne
ud over Landet
og saas fra Vandet:
den sank i Luer.
og Kirken rejste
de mægtige Buer,
af Søjler baarne:

styrtet i Grus
 er Herrens Hus! —
 Faren sig nærmer;
 Kosakken sværmer;
 nu ve os alle, ve!
 Blodet ham klæber
 ved Morderlansen;
 for Fode han dræber,
 og Fangen han slæber
 ved Hestesvansen
 langt bort til Ørkenens Sne!

STORMKLOKKEN

Skræk! Nød!
 Vold! Død!

KOR

Hvo skærmer mod Faren,
 hvo frelser af Nøden?
 hvo standser Barbaren,
 som truer med Døden?
 Hør os, vi bede,
 Herre, du stærke Hærskarernes Gud!
 afvend din Vrede!
 send ej din Harmes Tordener ud!
 Se, det skønne, det blomstrende Liv,
 alt, hvad der røres og toner og dufter og straaaler,

kom jo fra din Velsignelses bredfulde Skaaler;
det er jo dit; det lovsynger dit naadige Bliv!
O, saa bevar det
bag din Miskundheds skærmende Skjold!
vældig forsvar det
mod de forstyrrende Magters rasende Vold!
Se, dine Hjorder
ængstes af Ulvenes glubende Horder:
stands du Fordærveren, stands!
han har skændet dit Tempels Glans:
over dit hellige Sted
gaar Ødelæggelsens Vederstyggelighed.
Rejs dig i Vælde, mindes nu Pagten,
send os et Tegn, et frelsende, ned!
thi dit er Riget, og din er Magten
i Evighed!

STORMKLOKKEN

Slib Sværd!
grib Spær!
tag Skjold!
drag Vold!

KOR

Til Vaaben, alle Mand!
Hvo Væрге kan bære,
for Alter og Arne, for Frihed og Ære!
en Nidding skal være

den, som ej nu holder Stand!
 Højt flyver Kampens blodrøde Hane,
 slaar med sin Vinge og hæver sit Gal;
 tæt om den hellige, himmelsendte Fane,
 trofaste Brødre, flokkes paa Val!
 I, som fik Armens vældige Styrke,
 I, som fik Snildhedens skærmende Gave,
 Fjenden er nær!
 I, som stille med Kærlighed dyrke
 Aandens Vingaard og Skønhedens Have,
 griber til Sværd!
 Fra Vinterens Ørk,
 saa taaget og mørk,
 Barbarernes Horde kommer:
 han vil øde med Vold,
 som en Stormvind kold,
 vor blomstrende, grønne Skærsommer.
 Hellig er Kampen, se, Banneret vajer;
 følger det alle!
 mægtig paa vor Vej skinner Morgensols Glans.
 Hil dem, som vinde den jublende Sejer!
 Hil dem, som falde!
 herlig over Graven er Hæderens Krans!
 Staar fast, holder Stand!
 for Alter og Arne, for Ret og for Ære!
 for Skønhed og Frihed skal Løsenet være;
 til Vaaben, alle Mand!

JÆGERHORN

I Skoven,
bag Stammer,
der Jægeren sigter og rammer,
forvoven.

Nu dristig!
vi sprede
i Skovkanten Skytternes Kæde;
nu listig!

Barbaren
i Blinde
skal gaa, mens han tænker at vinde,
i Snaren.

Bag Gærdet
vi vente;
der Fjenden skal Døden sig hente,
forfærdet.

TROMME

Slut jer i Hast
saa tæt og saa fast
med Skulder ved Skulder, Mand ved Mand!

Alle som een,
 som hugne af Sten,
 som Klippernes Rev i vilden Strand.

Bygger et Bur,
 en levende Mur,
 med tusinde skarpe Spyd besat!
 stærk er vor Arm,
 og trofast vor Barm,
 og bag os gemmes vor dyre Skat!

Roligt og fast!
 det har ingen Hast,
 lad dem stimle og storme med Larm og Skraal. —
 Nu er det Tid!
 nu en Velkomst blid
 af det knusende Bly og det hvasse Staal!

TROMPET

Ser I hist deres mylrende Hob?
 Har I hørt deres trodsige Raab?
 Hvi fnyser du saa, min stolte Hest,
 og stamper saa vildt med Hov?
 Giv kun Tid, ret snart skal det gaa,
 hvor de tirrende Lanser staa:

vi splitte dem, som en Foraarsblæst
nedstyrter den visne Skov!

I Galop, i Galop, af Sted!
styrter frem, styrter alting ned!
og hvo som har Lyst til Kæmpefærd,
han stille sig os imod!
Hvor de tætteste Klynger staa,
hugger ind, bryder alle paa!
nu rejs dig, min Ganger, flyv, mit Sværd!
Hurra! hugger ned for Fod!

SEJRSMARSCH

Sejren er vundet!
flyv højt, vor stolte Fane!
Hjemad nu vi stunde med Spil og med Klang.
Fjenden har fundet
for Bytte kun sin Bane;
vældig over Val var vor stormende Gang.
Barbaren kom med Vold og Mord,
med Brand og med Baal;
nu ligger han paa kolden Jord
for Hævnerens Staal.
Ulven er tæmmet,
og Strømmen er dæmmet,
ikke mer den truer vor blomstrende Vang.

Sejren er vundet,
 og Faren er forsvundet:
 flyv nu højt, vor Fane, med Spil og med Klang!

Kommer, I skønne,
 med Jubel os i Møde:
 slynger os om Tindingen Sejerens Krans!
 Sødt I os lønne
 med Læberne, de røde!
 Eders Gunst vi bejled til i Vaabnernes Dans.
 Valkyrier i Luften for,
 og hver havde sin:
 og hendes Navn var Løsensord
 blandt Lansernes Hvin.
 Sværdene svang vi,
 og Fjenderne betvang vi;
 herlig paa vor Vej straalere Hæderens Glans.
 Kommer, I skønne,
 vor Troskab at belønne:
 slynger eders Roser i Sejerens Krans!

 FLØJTE

Her er Valen, her har Slaget staaet;
 her har Døden Hekatomber faaet;
 Morderenglen hviler paa sin Høst.
 Er det her, jeg skal min Husbond møde?

hist, hvor Sejerstogets Jubler løde,
svared ingen paa min Længsels Røst.

Aftenvind, o lad din milde Vinge
mig en Hilsen af hans Stemme bringe!
lad hans sagte Suk mit Øre naa!
stands, o Sol! du maa endnu ej svinde:
lad mig ved din sidste Straale finde
Vejen til den Plet, han hviler paa!

Er det dig, som her i Skyggen blunder?
paa det kække Bryst de dybe Vunder,
Haanden klemmet om det brystne Sværd!
Dødens Blegthed paa din Pande hviler;
men en Heltedrøm om Læben smiler,
en livsalig Drøm om Sejersfærd!

O, vaagn op! her er ej godt at sove;
Natten gyser gennem sorte Skove;
Duggen falder koldt, min Ven, o, kom!
Vaagn, og lad mig dine Vunder læge,
lad mit Kys dit Hjerte vederkvæge:
det var jo saa tit din Lægedom.

Vaagn, og slut mig tæt i dine Arme!
tryk mig til dit Bryst, det elskovsvarme! —
er dit Hjertes stærke Flamme slukt?

kan du ikke høre mer min Stemme?
ikke Trykket af min Haand fornemme?
er din Sjæl alt paa sin Sejersflugt?

Og skal jeg da længes her alene
som en ensom Fugl paa Vintergrene?
Ræk mig Haand, min Ven, og tag mig med!
Der var Sandhed i vort Hjertes Drømme;
derfor skal vi over Dødens Strømme
gaa med Sejr til Frihed og til Fred.

VED ET STUDENTERJUBILÆUM

Skrevet 1858 til Forfatterens fem og tyveaarige Jubilæum som Student.

O, hvilke Dage staa frem for min Tanke!
fem og tyve Aar deres Glans ej har slukt;
Haabet oplod sine Skyslotte blanke;
Verden var for trang for vor dristige Flugt.
Højt var vort Maal og bevinget vor Fod;
Hjertet slog stolt, mens om Sejre vi drømte;
Ungdommens Flamme og jublende Mod
var i hvert Bæger, vi tømte.

Atter vi samles, en Levning af Flokken;
vide var vi spredt paa vor Pillegrimsfærd,
Panden lidt furet, lidt tyndere Lokken;
o, men hvor hjemlig jeg føler mig her!
Broder, saa kom da, sid hos og fortæl:
Hvor har du færdedes? hvad har du fundet?
hvad var din Idræt, og hvad var dit Held?
hvad har i Striden du vundet?

Plukket i Musernes Lunde du Kranse?
Byggede du kraftigt paa Dannemarks Vold?
Brød du mod Løgn og mod Dumhed en Lanse?
Lofted du for Ret og for Frihed dit Skjold?
Skrev du dit Navn paa en Daad, som var værd
mer end de Kranse, som Døgnet kan binde?

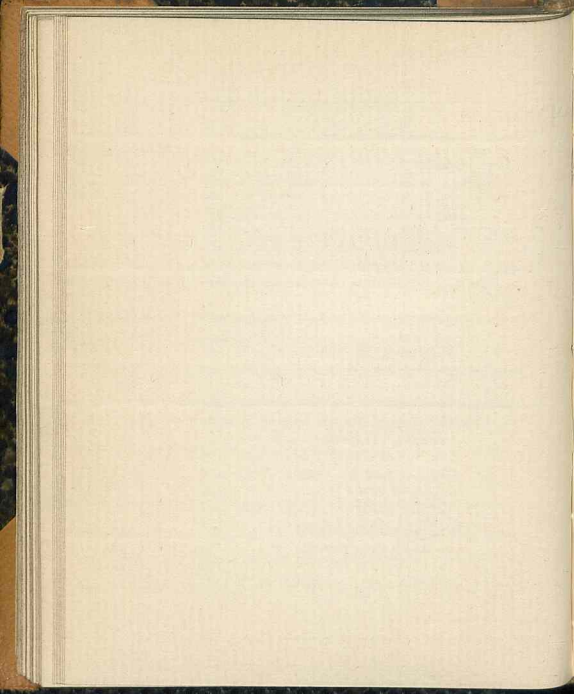
Held dig, engang skal Erindringens Skær
mildt paa din Livsaften skinne!

Sig, om du fandt paa din Vandring en Kvinde,
ren og skær som Liljen og trofast og øm?
Ejer du end kun det hellige Minde
eller kun et Billed, der bor i din Drøm:
Held dig, min Broder! — for Smerter og Savn
sødere Trøst er i Verden ej funden:
nævn du saa sagte det elskede Navn;
tøm saa dit Bæger til Bunden!

Men var paa Vejen din Lykke kun ringe,
kommer du tilbage tomhændet og bar,
har du slet intet til Festen at bringe:
bring du kun dig selv da; men kom, som du var!
Har du bevaret din frejdige Aand,
kan end som den Gang du sværme og drømme:
Broder, saa ræk mig din trofaste Haand
og lad os Bægeret tømme!

Naar vi nu skilles — se, Timerne rinde,
aldrig som i Aften vi mødes vel her —
leve vor Ungdoms velsignede Minde!
lad det ikke blegne for Verdens Besvær!
Livet er Alvor og Striden er haard:
Blendværkets glimrende Boble maa briste;
men, hvad vi elsked i Ungdommens Aar,
blive vi tro til det sidste!

KÆRLIGHEDSDIGTE

DRØMMEN

Utrykt. Skrevet o. 1837 som sidste Del af et længere Digt Nattesynerne, hvis to første Afsnit her er udeladte. — »Nu begyndte jeg at drømme om hende. En af disse Drømme var forunderlig levende og efterlod et dybt og varigt Indtryk. Det kom mig for, at jeg laa søvnløs i min Seng i en forfærdelig Stemning; uden at vide hvorfor følte jeg mig aldeles fortabt, forladt og forstødt baade af Verden og af Gud; men som jeg laa der, haabløs og trøstesløs, stod Hun pludselig for mig; hun nærmede sig stille, bøjede sig hen over mig og saa paa mig med et ubeskriveligt mildt og kærligt Blik — og saa var alting godt, al Nød var glemt, og jeg vaagnede i en lykkelig Stemning og kunde næppe fatte, at det kun havde været en Drøm. I det Digt, som blev til under det første Indtryk af denne Drøm og har Navn derefter, er de to første Syner frit udformede Billeder af min mærke Stemning, det tredje er netop det, som jeg her har fortalt.« (Erindringer.) — Digtets to sidste Linier gengiver Homers: Drømmen kommer fra Zeus.

Natten gik over Himlen;
 min Taare randt saa tyst:
 Drømmen kom til mit Leje
 med Roser ved sit Bryst.

Saa fin og saa fyldig
 som Rosens Knop i Vaar —
 i Lokker faldt om Kinden
 det bløde, brune Haar.

Munden var saa lille,
 saa frisk og purpurrød;
 den unge Barm sig hæved
 med en Længsel saa sod.

Hun bøjede sig med Ynde
over mig ned:
alle mit Hjertes Klager
de stilledes derved.

Hun saa mig ind i Øjet
alt med saa mildt et Blik:
den sommervarme Straale
dybt ind i Hjertet gik.

Det var saa rent som Barnets,
der vaagner af sit Blund;
det var saa ømt som Stjernens
i dunkle Sommerlund.

Mit Hjerte blev saa blødt derved
og svulmed dog saa stort:
det var mig, som jeg skued
Guds Riges aabne Port.

Da bruste for mit Øre
saa kæk en Harpeklang,
da toned mig i Barmen
saa from en Salmesang. — —

Morgenhanen galed,
og Drømmen maatte fly;

men paa den klare Himmel
der stod en Rosensky.

Natten var forsvunden
og Stjernen slukket ud —
men alle gode Dromme
de komme vist fra Gud.

TILSTAAElsen

Utrykt; skrevet 1838. — »Straks efter at Embedseksamen var overstaaet (Oktober 1835), rejste jeg med min Fader ud til Krummerup i Anledning af en Familiefest; derfra fulgte hun med os til København for at tilbringe en Maanedstid hos sin Moder, inden hun vendte tilbage til sit Hjem hos Bedstemoderen i Nysted. Jeg saa hende hver Dag, jeg spaserede med hende, Lejligheden kunde ikke være bedre; men det afgørende Ord kunde ikke komme frem: et lille Ord kan være svært at udtale, naar Livets Lykke beror derpaa.« (Erindringer.) — I Stil og Versemaal minder Digtet om de Erotiske Situationer i de da nyligt udkomne Digte af Aarestrup, hvem Lembcke allerede som ung Student havde lært at kende i Nysted.

Vi sad paa Vognen sammen
og veksled Ord og Blikke —
med Huen over Øret
os Kusken mærked ikke.

Vi talte saa fortroligt
om svundne Dages Smerter,
da Frygt og Tvivl holdt fangne
i Afstand vore Hjerter:

»Sig, husker du, min elskte,
da sidst vi sammen kørte,
den lange, skønne Rejse,
jeg til mit Hjem dig førte.

Jeg sad saa salig hos dig,
og dog saa fuld af Smerte;

jeg havde end ej vovet
at aabne dig mit Hjerte.

De sidste tvende Timer —
o, hvor man sødt kan drømme,
trods raa Novembervinde,
trods Regnens kolde Strømme!

Fader og Tante slumred;
du selv til Siden bøjed
dit Hoved, som naar Blomsten
mod Aften lukker Øjet.

Da kækt jeg om din Skulder
min Arm at slynge voved,
og til mit Bryst forsigtigt
jeg drog dit fagre Hoved;

og søgte tro mod Blæsten
og Regnen dig at dække,
og frygted for, at Vognens
Støden dig skulde vække.

Hvor var den Aften salig
og dog saa fuld af Smerte!
hvor kryssed Haab og Glæde
og Tvivl sig i mit Hjerte!

Kun paa din Søvn beroede,
det vidste jeg, min Lykke;
kun naar du slumred, turde
jeg til mit Bryst dig trykke.

Og dog af Lyst jeg bæved,
og halvt af Skræk ved Tanken:
hvad om hun dog nu, vaagen,
fornam mit Hjertes Banken!«

Da smilede den elskte
og sænked sine Blikke,
mens rødmende hun hvisked:
»Min Ven! jeg — slumred ikke!«

I BAADEN

Skrevet 1838. — »Det var en tung Afsked (fra den Forlovede og hendes ved Sygdom nedtrykte Hjem), og da jeg i den skumle Decemberrat blev roet over Guldborgsund, maatte jeg i mine tungsindige Drømmerier tænke paa Dødens Flod, der nu skilte mig fra Livet og dets Glæde. — Men der var ogsaa andet, der gjorde, at jeg følte Adskillelsen tungere. Jeg var nu ensom. Troels Smith var rejst hjem; — ogsaa i Hjemmet følte jeg mig trykket.« (Erindringer.)

Natten ruger stum og mørk;
sorgfuldt Bølgen sukker;
paa de skumle Vandes Ørk
Baaden ensom vugger.

Færgemanden uden Ord
langsomt Aaren fører;
trindt omkring paa Hav og Jord
intet Liv sig rører.

I den tunge Taagenat
ingen Stjerner blinke;
kun fra Kysten ængstligt mat
blege Lys mig vinke.

Men med Kølens dunkle Spor
mørkt mit Øje følger;
Landet, hvor min Lykke bor,
mer og mer sig dølger.

Og der tyngte paa mit Bryst
bange Midnatsdrømme:
o, jeg kender denne Kyst,
disse sorte Strømme!

Lethefloden ruller her
sine dorske Vande
mellem Livets muntre Færd
og de dødes Lande.

Skal jeg paa den øde Strand
som en Skygge vanke?
Ak! ved Livets skønne Land
hænger fast min Tanke.

Rosen stod saa rød og smuk
hist i Livets Have;
her kun snige sig med Suk
Genfærd mellem Grave.

Skønne Liv, du var saa kort!
svandt du alt bag Taagen? —
Bort, I vilde Drømme bort! —
Ak, naar blir jeg vaagen?

SOMMERHAAB

Vistnok fra Foraaret 1841. — »Efter Paaske 1841 drog jeg af Sted (til Vordingborg) for at begynde et nyt Liv. Og det var et nyt Liv! Det forstaar sig, jeg maatte jo have Taalmodighed endnu til Sommerferien, men Pinsen skulde jo afbryde Ventetiden, og Fremtiden laa jo lys og straalende for mig. Derfor var det ikke tungsindige Drømme om Letheloden, der klang igennem Længselsangene, men frejdigt Sommerhaab.« (Erindringer.) — Anslaget genkalder Chr. Winthers »Naar kommer Høsten?»

Til Sommer, til Sommer!
 naar Trækfuglen kommer
 og søger sin Rede og kender sit Træ,
 naar Rosen har Rødme,
 naar Bærret har Sødme,
 naar Solen har Varme, og Skoven har Læ! —
 Hvorlænge er der til Sommer?

Til Sommer, til Sommer!
 naar Busken er grøn, og naar Bølgen er blaa,
 naar hundrede Snekker med snehvide Vinger
 som knejsende Svaner i Øresund gaa,
 naar Skovsletten klinger,
 mens Aftenen kommer,
 af jublende Sange fra Telt og fra Træ —
 Hun og jeg,
 vi finde den smukkeste Vej,
 Arm i Arm —
 hvor Aftenstunden er varm!
 Bænken hist i det ensomme Læ,

den lad os søge,
fjernt fra de larmende Menneskevrимle,
hvor kun de uskyldige Blomster smaa
med fortrolig Hilsen omkring os stимle.
I gamle, alvorlige Bøge,
som saa stille, betænksomme staa
og spidse hvert Blad som et nysgerrigt Øre
og vilde gerne lytte derpaa,
hvad Blomsterne hviske med Aftenvinden,
og jeg med Veninden,
I maa gerne os høre;
I er tavse, tro;
I røbe ikke,
hverken Ord eller Blikke;
I hørte vist tit paa elskende to.
Vi vil jo kun tale,
her i de grønne, beskyggede Dale,
om Aftenstunden, som er saa dejlig, blid
i den skønne, grønne Sommer,
om Jorden, som er saa rig og smuk og varm,
om Himlen, som er i vor Barm,
og om den allersaligste Tid.
som kommer! —
Naar bliver det Sommer?

Sommer kommer sejlende
fra sin fjerne Blomsterø,

stoltelig spejlende
sit Kongeflag i Sø!

Se, Skytæppet skælver
og brister for hans Komme brat,
og Regnbuen hvælver
sig over hans Fregat!

Han kaster sit Anker;
han folder ud sin Fane god;
alle mit Hjertes Tanker
de sejle ham imod.

Med Blomster og Kranse
hver Baad er smykt, ham til Behag;
Kariternes Danse
er malet i vort Flag.

Med Majgrene grønne,
med Haandens Vink og Hornets Klang
den Drot for alt det skønne
skal hilses og med Sang!

Til Sommer, til Sommer!
da springer alle Blomster ud,
og Rosen for alle Blommer
vil være min Brud.

Min Rose, jeg kommer,
jeg flyver i din aabne Favn;
der er mit Hjertes Sommer!
Der er min Længsels Havn!

TIL MIN KONE 1848

(MED EN DANNEBROGSROSE)

Utrykt; her noget forkortet. Skrevet til Hustruens Fødselsdag den 28. April 1848, da Forf. var bestemt paa at gaa med i Krigen, og hans Hustru »aldrig med et Ord søgte at holde mig tilbage fra min Beslutning«. (Erindringer.)

Vældige Tegn nu ses under Sky;
Guds Kræfter sig aabenbare;
det er, som Tiden vil fødes paa ny
gennem Smerter og Nød og Fare.

Stormklokken gaar i den stille Dal,
og Krigstrompeten klinger,
Kampens Hane med skingrende Gal
slaar vildt med de røde Vinger.

Stormens Aander i rasende Lyst
frit over Vandene svæve;
Herren taler med Tordeners Røst,
og Verdens Grundvolde bæve.

Ved vort lille Fartøjs Ror
jeg staar med bekymrede Tanker:
Liv og Lykke er om Bord
paa disse skælvende Planker. —

Se, jeg fæster en Blomst ved dit Bryst,
om du dens Sprog kan tyde;
den forkynder Fred og Trøst,
mens Bølger mod Stævnen bryde.

Korsets Tegn i vort hellige Flag
sejrende vifter fra Stavnen:
gennem Storm og Bølgers Brag
det leder os vel til Havnen.

Stands din Taare og tving din Skræk,
min frygtende Veninde!
Herren skrev jo med Flammetræk:
»Ved dette Tegn skal du vinde!«

FOR KVINDEN

Skrevet til Festen for Sønderjyderne paa Klampenborg d. 5te
Septbr. 1865. Først trykt i »Fædrelandet« d. 6te Septbr.

Medens al vor Glans fra fordums Dage
ligger skjult af Sorg og Skam og Nød,
mens det sidste Haab, vi har tilbage,
dunkelt dæmrer kun i Nattens Skød:
tør vi lokke frem i Tider svare
Duften fra vor Ungdoms Rosengård?
tør vi synge nu om Øjne klare,
Kvindesmil og Hjertets lyse Vaar?

Ja, den danske Kvinde har et Hjerte,
som kan rumme mer end Leg og Lyst;
hun kan fatte Fædrelandets Smerte,
hun kan gyde Mod i Mandens Bryst.
Hun har hellig Styrke til at væрге
om den dyre Skat i Nødens Tid;
thi hun har den Tro, som flytter Bjerge,
og det Haab, der svigter ingen Tid.

Hun vil holde Danmarks Navn i Ære,
vogte Modersmaalets rene Klang;
Danmarks unge Sønner vil hun lære
højt at elske gamle Dannevang.
Haabet, der var slukt, vil hun forynge;
hun vil gøre den forsagte stærk,

og for Drengens Vugge vil hun synge
stolte Kvad om Fædres Manddomsværk.

Med sin Haan hun ramme vil de frække,
som tør deres Moders Navn forsmaa;
alle gode Kræfter vil hun vække;
alle gæve vil hun kalde paa.
Og naar atter Danmarks Stjerne blinker,
og naar Dansken atter løfter Sværd,
bliver hun Valkyrien, der vinker
Danmarks Mænd igen til Heltefærd.

TIL MIN HUSTRU

PAA SØLVBRILLUPSDAGEN

Utrykt; her noget forkortet. — Sølvbrylluppet var den 7de
August 1866.

Jeg ser dig for Øje, som om det var i Gaar,
med Rosen ved dit Bryst og med Myrten i dit
Haar,
i Slørets Folder hyllet, en rødmende Brud,
og du var saa ung og du saa saa yndig ud. — —

Min favre Hustru! Tak for de fem og tyve Aar!
dit Smil var min Lægedom for hvert et Hjertesaar,
dit Blik var mit Solskin, naar Himlen var graa,
din Kærlighed alene var al min Attraa.

Jeg kunde ikke fylde med Smykker dit Skrin;
men ren for Plet og Svig er den Haand, der
trykker din;
og arve dine Sønner ej mange Tønder Land,
de arve dog et Navn, som de frejdigt nævne kan.

Jeg bejled ej i Verden til Storhed og Glans,
et Par Smaablomster vandt jeg dog af Ærens
favre Krans,
og Danmarks Kvinder lytted dog stundom til
min Sang,
men du alene ved, hvad der bor i dens Klang.

Fast altid, naar jeg sang, det kendtes paa min
 Røst:
 en ædel Kvindes Billed opfyldte mit Bryst;
 snart som en dejlig Jomfru, snart som en
 Moder øm —
 men dit var jo det Billed, der svæved for min
 Drøm.

Se, Tiden ruller hen med ustandselig Il;
 end har dog Sommerdagen ej tabt sit varme
 Smil;
 end kan mit Hjerte flamme ved et Kys af din
 Mund;
 endnu kan Gud os unde saa mangel Glædesstund,

Og kommer der en Vinter og hvidner vort Haar,
 skal Hjertet dog gemme sin lyse, friske Vaar,
 og altid skal du være min søde lille Brud,
 for du er saa ung, og du ser saa yndig ud.

HVILEN I SKOVEN

Utrykt. Vistnok fra 1870, da Lembecke af Hensyn til sin syge
Hustru tilbragte Sommeren paa Klampenborg.

Læg du kun dit Hoved ned,
luk de trætte Øjenlaage!
her er Ly og her er Fred,
for din Slummer vil jeg vaage.

Bøgen har sit Telt udbredt
til et Værn mod Solens Lue,
ved dens Rod er Lejet redt
her paa Mosssets bløde Tue.

Har du tabt dit glade Mod?
Har nu Smertens lumske Slange
drukket Kindens friske Blod,
gjort dit Bryst saa trangt og bange?

Syge Barn, o, ved min Barm
lad mig ømt og tro dig pleje,
bære Dig paa kærlig Arm
over Livets haarde Veje!

Mosset svulmer jo saa blødt;
Løvet hvisker, Bien summer,
Skovens Duer kurre sødt —
læg dit Hoved ned til Slummer.

Milde Dromme i dit Blund
skal med Trøst forbi dig drage,
lokke om din blege Mund
Smilet frem fra gamle Dage.

MIT HJEM

Utrykt. Vistnok fra 1875, umiddelbart efter Hustruens Død. —
 I Erindringer beskriver Forf. sit Hjem paa Jørgenslyst i
 Haderslev og Haven, som han havde bragt i Stand ved Ro-
 senplantninger uden for Huset og Slyngrøser over Døren og
 ved Regulering af Kildevældet i Lunden, og hvor han sad om
 Sommeren »med Fuglesang og susende Træer omkring sig«.
 (J. Fibiger.)

Huset var lavt, og Taget var Straa;
 men Roser groede derved,
 og Storken bygged sin Rede derpaa,
 og inde var Lys og Fred.

Den friske Kilde sprudled og klang,
 og Haven bød Skygge og Ro;
 Fyrreterne sused en sælsom Sang —
 der var det godt at bo.

Hunden sprang i sin Lænke om
 den kendte sin Herres Fjed;
 Smaadrene mærked, at Fader kom,
 og løb fra Legen af Sted.

Og Hun med Smil mig i Møde gik,
 hun bar den mindste paa Arm;
 ved de velsignede Øjnes Blik
 blev jeg om Hjertet saa varm.

Men Storken er fløjet, og Hunden er skudt,
og Huset i Fjendevold;
og Livets fejreste Blomst er brudt;
thi Hun ligger bleg og kold.

I ØRKENEN

Hidtil utrykt. Vistnok Forfatterens sidste Digt.

Ørkenen breder sig nøgen og graa;
der spirer ej Blomst, der grønnes ej Straa;

der vokser ikke en Busk til Ly;
der kvidrer ikke en Fugl under Sky.

Der risler ej kvægende Kilders Vand,
i Solen gløder det tørstige Sand.

Min Fod er mødig, og Vejen er lang;
min Sjæl er træt af den Ørkengang. —

Jeg mindes en frisk, en grønnende Vaar,
en Hytte midt i en Rosengaard.

To klare Øjne jeg mindes saa vel,
de straaled Lys og Fred i min Sjæl.

Jeg mindes en Røst med saa mild en Klang;
saa sødt lød aldrig en Fuglesang.

Jeg mindes et Tryk af saa blød en Haand:
det varmed mit Hjerte; det kvæged min Aand.

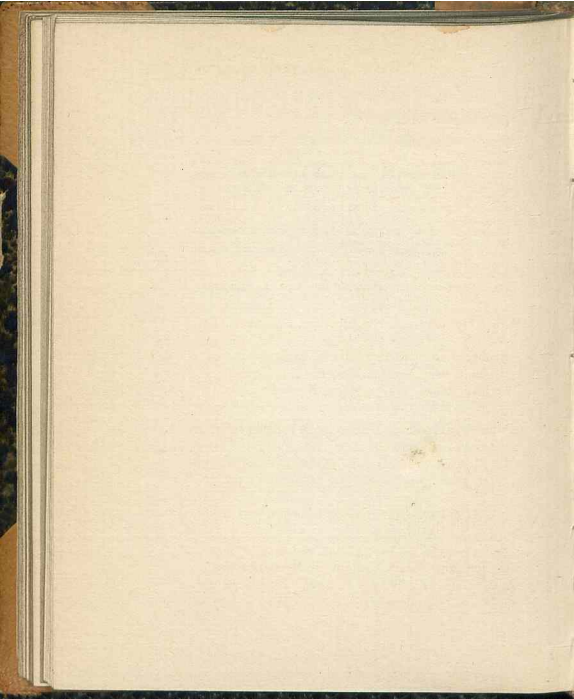
O Gud, lad mig dog i min sidste Drøm
fornemme den Røst saa mild og øm!

Og naar jeg skal lægge mit Hoved til Ro,
saa und mig et Glimt af de Øjne to!

Og lad dem igennem Dødens Gys
mildt skinne med Haabets Stjernelys,

og lede mig gennem Gravens Nat
og vise mig Vej til min tabte Skat.

FÆDRELANDSDIGTE

VORT MODERSMAAL

Skrevet 1859 til Afskedsfesten for Præsten Fr. Boisen i den haderslevske Klub «Harmonien», hvor Boisen ofte havde holdt Foredrag »med stor Virkning, fordi han selv var stærkt bevæget, naar han talte. — Paa Opfordring af Festkomiteen maatte jeg skrive Sangen. Det har altid pint mig at skrive Sange paa Opfordring. Jeg gik og spekulerede først paa en Melodi, og saa blev jeg hængende ved »En dejlig ung Ridder«, som den Gang netop var indført af Sangkvartetten. Men imedens jeg nynnede paa den, saa kom af sig selv »Vort Modersmaal« frem, næsten uden at jeg vidste af det, og saa maatte jeg til at skrive en anden til Lejligheden« (Erindringer.) Trykt i »Dannevirke« 5. Juli 1859, hvor den siges »at være godt paa Vej til at blive en Folkesang«. (Jvfr. Anmærkningen til det følgende Digt.) Med Hensyn til det valgte Billede henvises til Sølvbryllupsdigtet, den femte Strofe (ovfr. S. 96).

Vort Modersmaal er dejligt; det har saa mild en
 Klang;
 hvormed skal jeg ligne det og prise det i Sang?
 En højbaaren Jomfru, en ædel Kongebrud,
 og hun er saa ung, og saa yndig ser hun ud!

Hun lægger os paa Læben hvert godt og kraftigt
 Ord
 til Elskovs sagte Bønner, til Sejrens stolte Kor;
 er Hjertet trangt af Sorgen, og svulmer det af
 Lyst,
 hun skænker os Tonen, som lette kan vort Bryst,

Om om i Øst og Vest vi har sværmet og søgt
 de svundne Tidens Visdom, de fjerne Landes
 Kløgt,

hun lokker og hun drager, vi følge hendes Bud;
for hun er saa ung, og saa yndig ser hun ud.

De fremmede, de tænkte at volde hende Sorg;
de bød hende Trældom i hendes egen Borg;
men just som de mente, hun var i Baand og Bast,
da lo hun saa hjertelig, at alle Lænker brast.

Og alle de Skjalde, hun skænkede Ordets Magt,
de blev om hendes Sæde en stærk og trofast
Vagt;
hver Sang, som Folket kender og lytter til med
Lyst,
den blev en Ring i Brynjen, som dækker hendes
Bryst.

Hver kraftig Skæmt, der lokker om Læben frem
et Smil,
den blev i hendes Kogger en hvas og vinget Pil;
hvert Ord, der kom fra Hjertet, og som til
Hjertet naar,
det blev en Sten i Muren, der hegner hendes
Gaard.

Og Aarene rulle og skiftes om paa Jord,
og vore Navne glemmes som Sne, der faldt i Fjor,
og Slægt efter Slægt segner hen paa Nornens Bud;
men hun er saa ung, og saa yndig ser hun ud!

FOR SØNDERJYLLAND

Skrevet 1859 til den syvende danske Landmandsforsamling i Haderslev. — »Da Madvig (Læge i Haderslev) havde hjembragt min Sang ved Studenterjubilæet i 1858, og den var bleven bekendt i Byen, blev jeg atter opfordret til at skrive en Sang. — Ved det store Landmandsmøde skrev jeg Sangen Til Slesvig, der tillige med Modersmaalet blev sunget paa Skamling.« (Erindringer.) — Billedet (Bruden) som i det foregaaende Digt.

Du skønne Land med Dal og Bakker fagre,
 med grønne Enge og med gyldne Agre,
 med Kløfterne, hvor Bækken
 sig gennem Krattet snor,
 og langs med Vejen Hækken,
 hvor Fugleskaren bor!
 Skønne Land! i din rige Have
 Mindets Blomst gror paa Heltegrave,
 Mindets Blomst!

En Kampens Pris din Dejlighed er vorden;
 en Bejler kom fra Syd og en fra Norden;
 den ene kom i Glansen
 af Rigdom og af Magt
 og bød dig Brudekransen
 og Herlighed og Pragt.
 Fagre Ord talte han med Liste;
 fagre Ord mange Hjerter friste,
 fagre Ord!

Den anden rakte Haanden jævnt og stille
og havde ikke mange Ord at spilde;
dog var der i hans Stemme
den gamle, kendte Klang,
som ingen kan forglemme,
der hørte den en Gang:
det var Sang fra din Barndoms Dage,
Minderøst om din Fryd og Klage,
Minderøst!

Thi du er vokset af hans egen Stamme,
og du er fostret af den fælles Amme,
og før han lod dig fare,
og før han dig forlod,
før vilde han ej spare
sit bedste Hjerteblood.
Ej paa Skrømt for hans Sværd af Skeden;
tunge Slag drøned over Heden,
tunge Slag!

Den fagre Kampens Pris har Dansken vundet
og Bruden har sin rette Brudgom fundet;
nu vil han Jaord drikke
alt med sin Liljevand,
og mellem dem slet ikke
er Plads til Tredjemand.
Før hun skal rives fra hans Side,
end en Dyst tør vel Dansken ride,
end en Dyst!

NIS LORENZEN

Skrevet 1860 ved Nis Lorenzens Død, der som bekendt i den slesvigske Stænderforsamling ivrigt havde talt det danske Sprogs Sag, men efter Krigen havde opgivet sin politiske Virksomhed til Fordel for L. Skau. Ogsaa for denne som for andre af Danskhedens Forkæmpere i Sønderjylland (J.V. Marek-mann, H. Nissen, H. Kryger, C. Flor) har Lembcke skrevet Ære- og Mindedigte.

Lad ham hvile! han er træt;
lad den gamle Stridsmand blunde!
Han kan hvile sig med Ret;
han har kæmpet, mens han kunde;
han har staaet mangan Dyst,
stærk og stolt, med oprejst Pande,
vendt mod Faren frem sit Bryst
som et Fjeld i stride Vande.

Tro som Guld og haard som Staal,
mandigt løfted han sin Stemme,
værged for sit Modersmaal,
vilde fremmed Skik ej nemme;
fast han stod for Folkets Ret,
trodsed Haan og Had og Vrede.
Lad ham hvile! han er træt,
han har baaret Dagens Hede.

Men fra Graven gaar en Røst,
som os varsler, som os vækker

Endt er kun den første Dyst;
 slutter tæt de faste Rækker!
 Tordenskyen er paa Vej;
 ingen ved, naar Lynet flammer.
 Holder Vagt og sover ej!
 fluks paa Færde, hvor det rammer!

Fædres Arv og Ejendom,
 som den gamle, gæve Skare
 uforsagt har værnet om,
 skal nu denne Slægt bevare.
 Lover da med Mund og Haand
 at staa fast i Tider tunge,
 at den stærke gamles Aand
 ej skal blues ved de unge!

I din Jord, o Fædreland,
 lad din Søn nu Hvile finde!
 du skal værne, tro som han,
 om hans Grav og om hans Minde!
 Han var din, mens Hjertet slog,
 han har værget for din Ære.
 Derfor i din Mindebog
 skriv ham ind blandt dine kære!

DANMARKS KRONE

Skrevet 1860. — »Til Kongens Fødselsdag blev jeg flere Gange opfordret til at skrive en Sang — men jeg vilde ikke gaa Rumohr (Herredsfoged i Haderslev, kendt som Forfatteren P. P.) i Næringen. Men ved en større politisk Fest i »Harmonien« skrev jeg Kongesangen »Danmarks Krone«, hvori jeg uden de sædvanlige Lovtaler over Kongens store og gode Egenskaber vilde udtrykke de Følelser af Loyallitet, der skulde herske over for Kronens Bærer i Almindelighed.« (Erindringer.)

Kongen raader for Danmarks Rige; han bærer
 Kronen af Guld;
 hver ærlig Mand i Danmark er Kongen tro og
 huld.
 Den holdt i tusind Aar; saa stolt og fri er Danne-
 marks Krone.

Af Folkets Kraft er Kronen støbt; indviet er den
 af Gud;
 ved den skal ingen fremmed røre og byde os
 Herrebud.
 Den holdt i tusind Aar; saa stolt og fri er Danne-
 marks Krone.

Den tyske Kejser greb derefter; det var ham for
 højt et Maal;
 han tog den ikke med Herreskjold, ej heller med
 Handsker af Staal.
 Den holdt i tusind Aar; saa stolt og fri er Danne-
 marks Krone

Gud naade den, der tigger om Hjælp og lider
 paa fremmed Magt!
 naar Kongen løfter Danmarks Banner, er danske
 Mænd hans Vagt.
 Den holdt i tusind Aar; saa stolt og fri er Danne-
 marks Krone.

Naar Kongen tør for Danmarks Ære staa fast
 med frejdigt Mod,
 da skal for ham de danske Mænd ej spare Gods
 eller Blod.
 Den holdt i tusind Aar; saa stolt og fri er Danne-
 marks Krone.

Saa mangan Krone brast i sønder, mens Lykken
 den drev sit Spil:
 i tusind Aar har Danmarks holdt; den holder,
 saa længe Gud vil.
 Den holdt i tusind Aar; saa stolt og fri er Danne-
 marks Krone.

Gud sende Kongen mange Dage og Held til al
 hans Færd!
 Gud lægge sit Raad i Kongens Raad og Sejer i
 Kongens Sværd!
 Den holdt i tusind Aar; saa stolt og fri er Danne-
 marks Krone.

DANMARKS SORG

Skrrevet ligesom et andet, her ikke optaget Digt Kongens Død efter Budskabet om Frederik den Syvendes Død paa Glyksborg, første Gang trykt i »Dannevirke« den 26de November 1863. — »Den 15de November før det Tordenbudskab over Land: Kongen er død. Mig greb det med Forfærdelse, og jeg saa den kommende Tid i Møde med de mørkeste Anelser.« (Erindringer.) I næstsidste Strofe hentydes til, at Kong Frederik, som umiddelbart før sin Sygdom havde besøgt Dannevirke, paa sit Dødsleje fantaserede om dets Forsvar (se A. Thorsøe: Kong Frederik den Syvendes Regering. II, S. 1016).

Der ruger en Sorg paa Folket; det lytter ej paa
Trøst;

Det er, ret som Hjertet var revet af Danmarks
Bryst.

Rygtet fløj i Mørket: Kong Frederik er død! —
det var, som Danmark aldrig før var stedt i Nød.

Nu samles Danmarks Fjender; nu pleje de Raad;
nu hvisler i Krogen Forræderiets Braad;
nu tænke de: Kong Fredrik var Danmarks Liv
og Sjæl,
og Folkets Mod er gemt bag hans Kistes sorte
Fjæl. —

Og var det da forgæves, det ædle Kongeliv?
staar Danmark nu i Stormen som det svajende
Siv?

og skal de tyske Trælle nu træde med Spot
den Jord, hvor Fredrik rejste den dansk Fri-
heds Slot? —

Ja, lad dem kun prøve det med Vold og Svig!
 end har vi Rum paa Heden til mange tyske
 Lig;
 i Folket er der Mod, og i Landet er der Marv;
 end tør de Danske væрге Kong Frederiks Arv.

Saa holde vi hans Ligfærd med vældigt Vaaben-
 brag;
 efter de tunge Taarer skal følge tunge Slag;
 som Oldtidens Drotter, naar de til Valhal red,
 en Flok af Venner og Fjender han tager i Graven
 med.

Paa Dannevirkes Skanser skal Dødsfesten staa;
 der vilde for Danmarks Have han sætte Port og
 Slaa;
 der dvæled end paa det sidste hans Blik saa
 mangen Stund;
 der stod hans Sjæl i Kampen i Dødstimens
 Blund.

Staa fast, staa fast, I danske Mænd; thi viger I
 et Fjed,
 da faar den døde Konge i Graven ikke Fred;
 da kommer han paa sin hvide Hest, da klinger
 hans stærke Røst;
 da kalder han Ryes Brigade fra Gravene til
 Dyst!

KONGENS HJEMFART

Første Gang trykt i »Dannevirke» 30. November 1853. Digtet er i Stil og Versemaal inspireret af Hauchs Polsk Fædrelandssang.

Mens den sidste Hilsen drøner tungt fra Ø til Ø,
 gaar den sorte Dødningsejler over Østersø;
 over dybe, dunkle Vande skrider den med Sorg,
 fører hjem den døde Konge til hans Fædres
 Borg.

Østersø, som kærligt trykker Danmark i din
 Favn,
 bær ham sagte, bær ham varligt sidste Gang i
 Havn!
 Folket bar ham jo paa Hænder, indtil Døden
 tro;
 gerne vilde det ham baaret til hans sidste Bo.

Ser du Dannebrog sørgfuldt sænket paa sin
 Stang?
 tit har du jo set det flyve stolt med Sejerssang.
 Hører du det danske Løsen bringe Sorgens Bud?
 vel maa du jo kende Klangen af de danske Skud.

Østersø, din Ros er knyttet til det danske Flag;
 hver af dine Bugter minder om et Helteslag;

stort i Verden blev dit Rygte ved det danske
Sværd:
vis nu Dannerkongen Hyldest paa hans sidste
Færd.

Bær ham sagte, bær ham varligt; lad fra Kyst
til Kyst
dine Bølger dæmpet klage som en Havfrurøst!
syng om Danmarks gamle Dage, Mindets
Herlighed!
syng om ham, der tog i Graven Folkets Hjerter
med!

FRA SØNDERJYLLAND

Første Gang trykt i »Fredrelandets« 15. Marts 1864, hvortil det af Hensyn til det tyske Feltpoliti var sendt under en hemmelig Adresse. »Jeg ved ikke, hvorledes det gik til, at flere af mine Digte blev til netop i den Tid, da min Stemning var mest nedtrykt, men de trængte sig uvilkaarligt frem uden min Villie eller Beslutning.« (Erindringer.)

Vinteren ruger saa mørk og lang,
saa stum som et Lig;
jeg hører ej anden Fuglesang
end Ravneskrig.

Den klamme Taage, den isnende Vind,
den flygende Sne,
den knuger mit Hjerte, den tynger mit Sind
med usigelig Ve.

Det trykker mit Bryst som et Mareridt
i Midnattens Gys —
o, kunde jeg vækkes og aande frit
og skimte Lys!

Jeg drømmer, at Heltenes ædle Blod
har sejerløst flydt,
at Tysken træder mit Land under Fod
og praler lydt.

Jeg drømmer, at Danmark ligger Lig
i Dødens Blund,
at Frændskab blev Løgn, og Venskab blev Svig
i Nødens Stund.

Op, op af Sønnen! vig bort, vig bort,
du Spøgelseflok!
jeg ved, om Natten var aldrig saa sort,
det dages jo nok.

Jeg ved, om Vintren var aldrig saa streng,
det bliver jo Vaar;
der dølges et Liv i Sneens Seng,
som ikke forgaar.

Kom, frejdige Vaar, du frelsende Gæst!
lad Vinteren dø
i Torden fra Syd og Orkan fra Vest,
i blodig Tø! —

Op, op, mit Folk og ryst af din Hu
al Vinterdøs!
hvis ikke du spænder hver Sene nu,
er du redningsløs.

Der kan ikke tinges om, hvad du vil
nu ofre helst;

det gælder et eneste dristigt Spil:
fortabt eller frelst.

Der kan ikke købes med tryglende Graad
en Galgenfrist;
det eneste mandige Frelsens Raad
er: bær eller brist!

Sæt Skuden kun ud i Stormens Brag
med knejsende Mast;
hejs højt i Toppen det danske Flag
og nagl det fast!

Frygt ej for Fjendernes mylrende Hær,
mens du har saa faa;
stol trygt paa Gud og trygt paa dit Sværd
og gaa kun paa!

Maaske, naar Bøgen i Lovspring staar
i Majsols Glans,
er glemt din Vinter og grøn din Vaar
med Sejrens Krans!

DEN 6TE OKTOBER 1864

Første Gang trykt i »Fædrelandet» den 6te Oktober 1864, Frederik den Syvendes Fødselsdag. — Med Hensyn til Digtets Stemning kan sammenlignes følgende Sted af Erindringer (under Omtalen af 1848): »Naar Kongen er med os — det Ord er skrevet lige ud af Tidens Stemning: den frejdige Tillid, hvormed Folket samlede sig om Kongen var af uhyre Betydning; hver Gang han red ud for at tage Afsked med en bortdragende Troppaafdeling, var han omringet af en jublende Vrimmel, saa at han næppe kunde komme frem; enkelte listede sig til at nappe et Haar af Halen paa hans hvide Hest for at gemme det til Erindring» — og et Stykke af Artiklen Hvad er der sket? i »Dannevirke» for den 8. Februar 1864, hvori den anonyme Forfatter (Lembcke) bl. a. gør en Sammenligning mellem Stemningen efter Slaget ved Slæsvig og efter Tilbagetoget fra Dannevirke: »En Sammenligning er der jo rigtignok, der fylder os med Sorg: den Gang levede Frederik den Syvende, som forstod at indgyde hele Folket og Hæren Haab og Tillid; men saa ville vi igen sigte: nu lever hans Minde, som vi ikke ville beskæmme, hans Aand, der peger paa det Dannebrog, som han efterlod uplettet, men som vi skulle tvætte rent igen, og paa det Dannevirke, han rejste, og som vi skulle vinde tilbage».

Et Aar er det siden! et eneste Aar,
 forsvundet som Bølgeskummet!
 men ingen fatter og ingen forstaar,
 hvad det eneste Aar har rummet.

Han stod iblandt os saa stolt og saa mild;
 saa frejdigt han løfted sin Pande;
 vi saa, han var født og baaren til
 at væрге for Danmarks Lande.

Da sang vi: »Naar Kongen er med os«;
da jublede stor og liden;
da turde vi byde Fjenden Trods —
et Aar, kun et Aar er det siden!

Vinden suser paa Heden i Høst,
og Taagerne ruge saa kolde;
der hvisker i Natten en Aanderøst
hen over de sløjfede Volde:

Den Gang jeg kom til de dødes Stad,
der sad alle Danmarks Konger paa Rad.

Op da rejste sig alle paa Stand,
de spurgte om nyt fra Danmarks Land.

Jeg svared: »Vort Led er i Lave hængt,
Volden er bygget, og Porten er stængt.

Dannebrog vajer med Sejerskrans;
Dannemarks Krone staar frisk i Glans.

Dannerkongen bor trygt og godt
blandt frie Mænd i sit aabne Slot.

Dannemarks Land er med Loven bygt;
den ringeste Mand lever frit og trygt.

Det sidste, der før mit Øre lød,
var Folkets Sorg over Kongens Død.◀

Kongerne lytted i Dødens Palads,
de bød mig den bedste Hædersplads.

Men i Midnattens Stund blev min Længsel stærk;
jeg maatte se til mit Kongeværk.

Jeg kender Skov, og jeg kender Strand;
jeg kender dog ikke mer mit Land.

Jeg leder nær, og jeg leder fjern
om Volden, jeg rejste til Landeværn.

Jeg leder om Høj og Mindesten,
der stod over faldne Heltes Ben.

Jeg ser de fremmede Røveres Hær;
men ingensteds blinke de danske Sværd.

Er Dannebrog nu krøbet i Skjul
for Tysklands graadige Aadsselfugl?

Mit Folk! har du mistet dit Mandemod,
fordi du misted din Høvding god?

Hvordan har du vogtet din egen Tarv?
hvordan har du vogtet min Hædersarv?

Tør du ej væрге din Odel med Sværd,
da vorder du aldrig Friheden værd.

Jeg faar ikke Fred i Gravens Skød,
mens Danmark ligger i Skændselsnød.

Jeg kommer igen i Midnattens Stund
og skræmmer dig op af det dorske Blund,

og peger paa Hæderens Krans, vi vandt,
og paa Heltenes dyre Blod, der randt,

og trykker dybt i din Sjæl en Braad,
der driver dig frem til mandig Daad,

indtil i den rette Stund og Tid
jeg ser dig med Haand paa Sværd til Strid,

indtil du faar vadsket den Plet af dit Skjold
og frelst dine Børn af Fjendevold!

FOR DANMARK

Skrevet til Festen paa Skydebanen den 7de December 1864 i Anledning af »Fædrelandet«s 25-aarige Bestaaen. — Den første Linie i Digtet indeholder en Hentydning til Omkvædet i Kongesangen (S. 111).

Blev nu til Spot dine tusindaars Minder?
er dit Sværd nu brustent og plettet dit Skjold?
blev dine Mænd nu til klagende Kvinder?
trampe dine Fjender den sløfede Vold?
Er nu paa Sange din Bøgelund tom?
maa vi nu blues med Blikket mod Jorden
ved hver en Tone, der minder os om,
at du var Dronning i Norden?

Svigtet af Venner og svigtet af Frænder,
hver en Stjerne skjult i den bælmørke Nat,
Banneret baaret af famlende Hænder:
havde baade Himmel og Jord dig forladt?
Slangen, du fostrede selv ved din Barm,
frem af sin Hule sig snigende voved,
sløved dit Væрге og lammed din Arm,
bøjed i Støvet dit Hoved.

Skibet er strandet. — Saa lad os da bjerge
rask igennem Brændingen alt, hvad vi kan;
Viljen, der mægter vor Frihed at væрге,
Troskab indtil Døden mod Fædrenes Land,

levende Haab, der kan svinge vort Flag,
dødeligt Had, der kan hvæsse vor Klinge,
klippefast Tro paa den Fremtidens Dag,
der skal Genfødselen bringe!

Lad os da vente og ikke forsage,
agte paa de varslende Tegn under Sky,
bære de tunge Forsmædelsens Dage:
atter skal i Danmark en Morgen dog gry.
Kommer da Luftningen frisk over Strand,
ruller da vældigt den vækkende Torden,
da skal du atter, mit Fædreneland,
løfte dit Hoved fra Jorden!

Da skal du se dine Sønner staa rede,
og da skal den hvislende, giftige Snog,
som nu tør frækt sig i Solskinnet brede,
flygte for dit Blik til den mørkeste Krog.
Da skal dit ældgamle Banner paa ny
vinke til Sejer de faa mod de mange,
og da skal atter blandt Sværdenes Gny
runge de frejdige Sange.

AARSKIFTET 1865

Første Gang trykt i »Fyens Stiftstidende« den 31te December 1864. (»Fædrelandet« den 2den Januar 1865.) I Stemning, til Dels ogsaa i Udtryk, har Digtet nogen Lighed med Flyveskriftet »Til Fjenden i vor egen Lejr« af Exul, der udkom i Maj 1864 og med Urette tillagdes Lembcke.

Tiden ruller sit knusende Hjul;
Aaret vil ty til Nattens Skjul.

Det sniger sig bort paa flygtende Fod,
betyngtet med Brøde, besmittet med Blod.

Men aldrig glemmes den Skænk, det gav;
for Dannemarks Held det grov en Grav. —

Og skal vi nu kaste Graven til
og sukke: »Det ske, som Herren vil?«

O, brug ej daarlig et helligt Ord;
Gud vil ikke Svig og Vold og Mord.

Og Fejghed og Dumhed og Rænkespil,
det er ikke det, Gud Herren vil.

Naar et Folk staar op som en eneste Mand
og hævder sin Odel og værger sit Land,

og værner om sine Fædres Arv
og vogter Børnenes Ret og Tarv,

og sætter saa Gods og Blod paa Spil,
da tør det sige: »Ske, som Gud vil!«

Men naar det blunder i Trygheds Døs,
da slippes de mørke Magter løs,

og taaler det Splid i sin egen Lejr,
da fanger det kun en stakket Sejr,

og naar det famler med raadvild Aand,
da gives det hen i sin Fjendes Haand;

da vinder Døden og Mørket sit Spil;
det er ikke det, Gud Herren vil. —

Stirrer du, Danmarks Folk, i din Nød
mod Aaret, der stiger af Nattens Skød?

Se du kun fremad uden Gru,
med mandig Vilje, med frejdig Hu!

Magten kan trampe dig ned i Blod;
men til Skændsel og Trældom er du for god.

Gud Herren har døbt dig med Smertens Daab;
men han døber til Tro, han døber til Haab.

Tør du kun tro, da har du Trøst;
din Skæbne bor i dit eget Bryst.

Vaag og bed, mens Natten er lang,
og vær beredt, naar det gryr engang.

Vær tro mod dig selv, mod dit Navn, din Æt,
din ældgamle Hæder, din tusindaars Ret.

Og kommer da Timen, og staar du fast,
og sætter alt paa det sidste Kast:

da slaa kun trøstig din Lid dertil:
Det gaar dog til sidst, som Gud Herren vil!

NORDISK HØJTID

Skrevet til den saakaldte nordiske Højtid, der holdtes i Studenteforeningen d. 13. Januar 1865 »i en ganske anden Stil end hidtil«, dog med Bevarelsen af de »broderlige Følelser og Fremtidsforhaabninger«. (»Fædrelandet« 14. Januar 1865.)

Natten skrider, hyllet i Taage;
tro paa Skansen Vagterne vaage;
Nordens Stjerne dølges i Mulmet,
intet Glimt bag Skyernes Rift!
Tunge Tider gik over Norden!
vrede Norner raade paa Jorden;
Midgaardsormen, edderopsvulmet,
glædes ved sin Sejersbedrift.

Hvor er alt det store, vi drømte?
hvor er Løftets Bæger, vi tømte?
Prøvens store Time var kommen;
fandt den kun en smaasindet Æt?
Folkerøst fra Fjeldet og Dalen,
var du kun som Skum i Pokalen?
og, naar Saga stævner til Dommen,
skal din Vægt da findes for let?

Købes maa, hvad værd er at eje;
ej paa Medgangs banede Veje,
ej med Vid og leflende Snilde
vandt et Folk udødeligt Ry;

Synd maa sones, Daarskab maa bødes;
Sejre vindes kun, hvor der blødes;
Mod til Offer, Kraft til at ville,
det er Prisen, den tør du ej sky.

Daarer tvivle, Nidinger svige;
blev vi færre, hvad vil det sige?
højt og stolt vi løfte vor Fane,
ængstes ej, for Stien er trang.
Om end mangt et Øje skal lukkes,
aldrig skal dog Haabet udslukkes;
tæt vi fylkes, trofast vi bane
Vej for kommende Slægters Gang!

Naar en Storm gaar hen over Jorden,
kommer atter Prøven for Norden;
da skal Avner skilles fra Kerne,
alle Kræfter vækkes af Blund;
er der da fra Fædreneres Dage
Mod og Marv i Folket tilbage,
da skal Nordens funklende Stjerne
varsle klart Forjættelsens Stund.

I SKOVEN

Skrevet ved en Skovtur i Haderslev Læreres Skole d. 16. Juni
1866; her noget forkortet.

Solens Straale kom ind med Bud,
hvisked med lokkende Stemme:
»Sid ej hjemme,
alle Mand herud!
Sommeren drager jo med sejrende Flag
stoltelig ind under Bøgenes Tag,
hilst af Sange
paa den lange,
lyse Sommerdag.«

Gamle Skov i din unge Pragt!
her er det lifligt at bygge;
i din Skygge
bor en lønlig Magt;
Bølgen, der sladrer mellem Sivet saa smaat,
Bladenes Hvisken forstaa vi saa godt;
vi fornemme,
vi er hjemme
i dit grønne Slot.

Gamle, dejlige Fødeland,
svømmende Lilje paa Vove!
dine Skove
elsker Barn og Mand.

Plukked dig Vinteren med Rovfugleklo,
o, gid din Lykke med Vaaren maa gro!
i de svale
Bøgesale
Sang og Glæde ho!

TIL SØNDERJYLLAND

Sungen af Studentersangforeningen d. 13. Juni 1867 paa dens
Fyensrejse paa en Udflugt til Fæno. Først trykt i »Fædre-
landet» 18. Juni 1867.

Vor Længsels Land, vor Smertes Land,
du, stolte Minders Bo!
her kun ved Beltets smalle Rand
vi skilles fra din dyre Strand;
o, kunde dog vort Haab, vor Tro
nu slaa til dig en Bro!

Du Ædelsten, til Smykke sat
paa Danmarks blanke Skjold,
vor Hædersarv, vor Fædreskat,
som vi har tabt den Skændselsnat,
da Tysken, uden blodig Told,
red over Thyras Vold!

Hvor danske Heltevugger stod,
hvor ingen Plet er tom
for Spor af Danskes Daad og Mod,
der sætter Tysken frækt sin Fod
paa vore Graves Helligdom,
som ingen værner om!

Du knuges uden Hjælp og Trøst
frækt af en Røvers Arm;

hvert Bølgeslag om Danmarks Kyst
er som et Dødssuk fra dit Bryst —
da knytter sig hver Haand i Harm;
da koger hver en Barm.

I Brødre, som i Trængseldyst
med Klippetro holdt ud,
o, kunde vi med Varselsrøst
nu sende Haab og sende Trøst,
og bringe jer i Nattens Slud
et Morgenrødens Bud!

Ja, kom du snart, kom blodigrød,
du store Gengældsdag!
med Lynets Glimt, Orkanens Stød,
med Sejer eller Hædersdød!
og lad blandt stolte Tordners Brag
os hilse Danmarks Flag!

FREDLØS

Skrevet 1868? — I Stil og Stemning en Forberedelse til Digtet
I Ørkenen (S. 99).

Du grønklædte Dal midt i Ørkenens Sand
med kølige Kildevæld!
du Fristed, der hused den fredløse Mand,
du gæstfri Telt, Farvel! —

Du svaled det brændende Saar i mit Bryst;
du kvæged den trætte Sjæl.
Du Plet, hvor jeg blunded i Glemselens Lyst,
du Fredens Dal, Farvel!

Han vender sin Ganger; saa rider han ud
ad Ørkenens vildsomme Sti.
Der farer paa Himlen et Stjernes kud.
Forbi, forbi, forbi!

